

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directie Communicatie

Rijnstraat 8

2515 XP Den Haag

Postbus 20061

2500 EB Den Haag

Nederland

www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

MINBUZA-2018.636599

Contactpersoon

Datum 30 mei 2018

Betreft Reactie op uw Wob-verzoek

Geachte mevrouw [REDACTED],

Bij brief van 22 februari 2018, ontvangen op 23 februari 2018, heeft u bij het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend.

U verzoekt om, samengevat weergegeven, de volgende informatie over de periode 21 mei 2016 tot en met 22 februari 2018:

1. Communicatie m.b.t. de heer Zijlstra en zijn mogelijke contacten met Rusland/de Russische president;
2. Communicatie m.b.t. de mogelijke betrokkenheid van de heer Van der Veer aangaande mogelijke contacten van de heer Zijlstra met Rusland/de Russische president;
3. Correspondentie tussen het ministerie van Algemene Zaken (AZ) en derden m.b.t. de heer Zijlstra en zijn mogelijke contacten met Rusland/de Russische president.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 26 februari 2018, kenmerk MinBuza-2018.358351. In de brief van 20 maart 2018, kenmerk MinBuza-2018.431905, is de beslistermijn met vier weken verdaagd. Bij brief van 22 april 2018, ontvangen op 2 mei 2018, heeft u een ingebrekestelling ingediend wegens niet tijdig beslissen.

Een identiek verzoek heeft u ingediend bij het ministerie van AZ. In reactie op uw verzoek bericht ik u als volgt.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, een recht op openbaarmaking van informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan openbaarmaking van informatie achterwege laten wanneer zich (een of meer van) de in artikel 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directie Communicatie

Datum

30 mei 2018

Onze referentie

MINBUZA-2018.636599

Inventarisatie documenten

Naar aanleiding van uw verzoek is bekeken welke documenten zich bij het ministerie van BZ bevinden.

De aangetroffen documenten beslaan de periode tussen 26 oktober 2017 en 22 februari 2018 en kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- E-mails gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ en medewerkers van de Volkskrant inzake de mogelijke contacten tussen de heer Zijlstra en president Poetin in 2006 en, naar aanleiding daarvan, e-mails gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ onderling.
- E-mails gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ met betrekking tot de voorbereiding van de beantwoording van de feitelijke vragen van de Tweede Kamer van 13 februari 2018 en de voorbereiding van het debat in de Tweede Kamer op 13 februari 2018 inzake de berichtgeving over de mogelijke contacten tussen de heer Zijlstra en president Poetin in 2006.
- E-mails gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ en medewerkers van het ministerie van AZ met betrekking tot de beantwoording van de feitelijke vragen van de Tweede Kamer van 13 februari 2018 en de voorbereiding van het debat in de Tweede Kamer op 13 februari 2018 inzake de berichtgeving over de mogelijke contacten tussen de heer Zijlstra met president Poetin in 2006.
- E-mails gewisseld tussen de heer Zijlstra en medewerkers van het ministerie van BZ met derden die bij de bestuurlijke aangelegenheid betrokken zijn.
- E-mails gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ onderling nadat bekend was dat de heer Zijlstra zou aftreden.

Besluit

De aangetroffen documenten zijn opgenomen in een inventarislijst die als bijlage bij dit besluit is gevoegd. In de inventarislijst is opgenomen welke documenten openbaar worden gemaakt en welke documenten gedeeltelijk of niet openbaar worden gemaakt. Van de niet openbaar gemaakte documenten of delen daarvan is in de inventarislijst aangegeven welke artikelen van de Wob van toepassing zijn. Daarnaast is in de documenten zelf bij informatie die niet openbaar wordt gemaakt de toepasselijke uitzonderingsgrond opgenomen.

Indien in documenten na weglating van de informatie die is geweigerd op grond van de Wob geen informatie over de bestuurlijke aangelegenheid overblijft die voor afzonderlijke verstrekking in aanmerking komt, zijn de betreffende documenten in zijn geheel geweigerd. Op de eerste plaats betreft dit informatie, die geweigerd is op grond van artikel 11 van de Wob, gewisseld binnen het

ministerie van BZ en tussen het ministerie van BZ en het ministerie van AZ met betrekking tot de voorbereiding van de beantwoording van de feitelijke vragen van de Tweede Kamer van 13 februari 2018 en de voorbereiding van het debat in de Tweede Kamer op 13 februari 2018. Op de inventarislijst zijn dit de documenten met nummers 17, 19, 21, 22, 24, 28, 34, 35, 41, 42, 43, 44 en 47. Op de tweede plaats betreft dit informatie, die geweigerd is op grond van artikel 11 van de Wob, gewisseld tussen medewerkers van het ministerie van BZ onderling nadat bekend was dat de heer Zijlstra zou aftreden. Op de inventarislijst is dit het document met nummer 61. Op de derde plaats betreft dit correspondentie, die geweigerd is op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob, die heeft plaatsgevonden met (oud-)medewerkers van Shell. Op de inventarislijst zijn dit de documenten met nummers 13, 14, 15 en 16. Het niet openbaar maken van informatie wordt onder 'Overwegingen' nader gemotiveerd.

Een aantal passages in de documenten valt buiten de reikwijdte van uw verzoek, omdat het informatie betreft die niet gaat over de bestuurlijke aangelegenheid waarover u informatie vraagt. Die informatie heb ik verwijderd uit de documenten en voorzien van de code 'X' als notatiewijze.

Overwegingen

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In een groot aantal documenten staan persoonsgegevens, het betreft onder andere namen van ambtenaren. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten, tenzij het namen van personen van de ambtelijke- en politieke top betreft. Met betrekking tot de namen van ambtenaren is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om het beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat wanneer wordt verzocht om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directie Communicatie

Datum

30 mei 2018

Onze referentie

MINBUZA-2018.636599

beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen, omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. Een deel van de aangetroffen e-mails is opgesteld ten behoeve van intern beraad. De e-mails bevatten commentaren, conclusies, concepten en opmerkingen op concepten alsmede overleg inzake de beantwoording van Kamervragen en de voorbereiding van het debat in de Tweede Kamer op 13 februari 2018. De persoonlijke beleidsopvattingen in deze e-mails en eventuele bijlagen besluit ik niet openbaar te maken met een beroep op artikel 11 van de Wob.

Ik acht het, wat betreft de persoonlijke beleidsopvattingen in documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen. Voor zover de concepten overeenkomen met de definitieve stukken (zoals de beantwoording van de Kamervragen) zijn de concepten reeds openbaar en behoeven die niet opnieuw openbaar te worden gemaakt.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van een aantal (onderdelen van) documenten zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de personen en organisaties waar deze informatie betrekking op heeft. Dit betreft een niet gepubliceerd onderdeel van een interview van een journalist en (een onderdeel van) correspondentie die vertrouwelijk heeft plaatsgevonden met (oud-)medewerkers van Shell. Deze benadeling bestaat uit een aantasting van bronbescherming, het goed functioneren van de pers en vertrouwelijkheid die is afgesproken tussen de betreffende personen. Het openbaar maken van deze informatie zou in het voorliggende geval daarmee de positie aantasten van hen die zich op professionele wijze bezighouden met berichtgeving, van degenen die daarvoor gegevens verstrekken en van degenen die in vertrouwelijkheid informatie hebben gedeeld. Ik ben van oordeel dat het belang van voorkomen van onevenredige benadeling van de personen en organisatie die betrokken zijn de aangelegenheid zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Communicatie

Datum
30 mei 2018

Onze referentie
MINBUZA-2018.636599

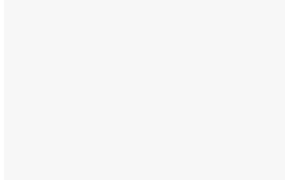
Wijze van openbaarmaking en plaatsing op internet

De documenten die door mij openbaar worden gemaakt op grond van de Wob, treft u bij dit besluit in kopie aan. De openbaar gemaakte documenten en dit besluit worden geplaatst op www.rijksoverheid.nl, zodat ze voor een ieder beschikbaar zijn.

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

De minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,

de directeur van de directie Communicatie,

drs. R. Dolstra

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen, gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken, t.a.v. attentie van DJZ/NR, postbus 20061, 2500 EB Den Haag.

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Directie Communicatie

Datum

30 mei 2018

Onze referentie

MINBUZA-2018.636599

Inventarislijst Wob-verzoek “inzake correspondentie over de heer Zijlstra en zijn mogelijke contacten met Rusland en/of de Russische president”

Nummer	Datum	Naam document	Beoordeling Wob (met artikelnummers)
1	26-10-2017	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
2	31-10-2017	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; buiten reikwijdte verzoek
3	23-12-2017	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
4	30-01-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
5	30-01-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
6	31-01-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
7	02-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
8	06-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
9	06-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
10	06-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
11	07-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
12	07-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
13	07-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 10.2g
14	07-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 10.2g
15	07-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 10.2g
16	08-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 10.2g
17	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
18	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
19	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
20	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
21	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
22	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
23	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1; buiten reikwijdte verzoek
24	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
25	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
26	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
27	11-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
28	11-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 10.2e; 11.1; buiten reikwijdte verzoek
29	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
30	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
31	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
32	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
33	12-02-2018	Mailwisseling + bijlage (formele Kamerverzoek; openbaar stuk)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
34	12-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
35	12-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
36	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
37	12-02-2018	Mailwisseling + bijlage (lijst Kamervragen; openbaar stuk)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
38	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
39	12-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 10.2g
40	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1

41	13-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
42	13-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
43	13-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
44	13-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
45	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
46	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 10.2g
47	13-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1
48	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
49	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
50	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
51	13-02-2018	Mailwisseling + bijlage (conceptversie antwoorden Kamervragen)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
52	13-02-2018	Mailwisseling + bijlage (Kamerbrief; openbaar stuk)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
53	13-02-2018	Mailwisseling + bijlage (conceptversie uitgesproken tekst Tweede Kamer over aftreden)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
54	13-02-2018	Mailwisseling + bijlage (conceptversie uitgesproken tekst Tweede Kamer over aftreden)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
55	13-02-2018	Mailwisseling + bijlage (conceptversie uitgesproken tekst Tweede Kamer over aftreden)	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e; 11.1
56	13-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
57	14-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
58	15-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
59	16-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
60	16-02-2018	Mailwisseling	Gedeeltelijk openbaar: 10.2e
61	22-02-2018	Mailwisseling	Niet openbaar: 11.1

From: 10.2e
To: 10.2e
Subject: RE: Urgent: wederhoor Zijlstra
Date: donderdag 26 oktober 2017 16:01:00

Bij AZ, de presentatie van het kabinet.

From: 10.2e @volkskrant.nl]
Sent: donderdag 26 oktober 2017 16:00
To: 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Urgent: wederhoor Zijlstra

Dank.

Waar ben ik bij? Ik ben in Amsterdam aan het werk.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl

www.volkskrant.nl

Van: 10.2e @minbuza.nl]
Verzonden: donderdag 26 oktober 2017 15:52
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Urgent: wederhoor Zijlstra

Dag 10.2e ,

Zaten in de overdracht. Ik kom bij je terug.

Ben je er vanavond bij?

Groet,

10.2e

From: 10.2e @volkskrant.nl]
Sent: donderdag 26 oktober 2017 14:51
To: 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>
Subject: Urgent: wederhoor Zijlstra
Importance: High

Beste 10.2e of 10.2e ,

Aankomende zaterdag publiceren wij een profiel over Zijlstra als nieuwe minister van Buitenlandse Zaken. Gisteren heb ik aan zijn woordvoerder 10.2

10.2e bij de VVD wederhoor gevraagd over een specifieke anekdote. Maar 10.2e laat mij vandaag weten dat hij Zijlstra niet heeft gesproken en verwijst mij daarom vanaf vandaag door naar Remco Dolstra / Buitenlandse Zaken. Ik krijg telefonisch geen contact met Remco of jullie beiden. Dus nu per mail. Het gaat om het volgende:

Het is een verhaal dat telkens terugkomt als bekenden van Halbe Zijlstra vertellen over zijn buitenlandervaring. Zijlstra zat in zijn tijd als ondernemer ooit met president Poetin in een Russische datsja - een buitenhuis. Het was met Shell-topman Jeroen van der Veer en Poetin vertelde in die datsja over de invloedsfeer die hij in de landen om hem heen wilde houden. Het zou Zijlstra's kijk op Rusland hebben gevormd. De datsja-anekdote gaat hardnekkig de ronde binnen de VVD en haalde vorige week zelfs het Algemeen Dagblad.

Nu laat Jeroen van der Veer, Shell-topman tussen 2000-2013, ons weten dat Zijlstra er 'nooit bij is geweest tijdens gesprekken met Poetin'. Van der Veer herinnert zich zelfs helemaal niet ooit met Zijlstra of zijn bedrijf te maken hebben gehad. Bij de VVD wordt gezegd dat Zijlstra voor de Shell de wereld over heeft gevlogen. Op zijn CV staat dat hij sinds 2001 een eigen bedrijf had, Improvex, dat onder meer 'een financieel-expertise managementsysteem heeft ingevoerd bij Shell'. Op een verouderde privéwebsite van Zijlstra staat dat hij in 2001 'door Shell is ingehuurd voor een project in Zuid-Europa en Latijns-Amerika'. Maar ook 10.2e, vanaf 1993 werkzaam bij Shell en president-directeur bij Shell Nederland van 2003-2007, wist niet dat Zijlstra voor Shell werkte of was ingehuurd.

Kan het zo zijn dat deze twee mannen hem zijn vergeten? Of dat Zijlstra niet met Shell, maar met iemand anders in de datsja zat?

Ik wil graag Zijlstra's commentaar opnemen in mijn artikel voor zaterdag. Mijn deadline is vandaag einde dag. Vanaf vrijdagochtend gaat de zaterdagbijlage naar de drukker.

With kind regards,

10.2e

10.2e

De Volkskrant

M 10.2e

www.volkskrant.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind

resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 10.2e
To: [Zijlstra, Halbe](#)
Cc: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: APB: mediavragen
Date: dinsdag 31 oktober 2017 19:19:30

Halbe,

Morgen bij inloop, pauzes en uitloop van de APB kan de pers zoals je weet allerlei vragen op je afvuren (wat zijn uw eerste indrukken? etc.). Hieronder nog een korte recap op een aantal lopende dossiers die ook op kunnen komen. Als er nog acute updates/veranderingen zijn dan stuur ik je die per sms door. Mij kan je bereiken op 10.2e

Groet,

10.2e

++++

X

Volkskrant over aanwezigheid in de datsja:

Ga ik niet op in. Dat ligt in het verleden. Ik sta hier met een blik op de toekomst.

X

X

From: Zijlstra, Halbe [REDACTED] 10.2e

To: 10.2e [REDACTED]
[REDACTED]

Sent: 23-12-2017 15:06:58

Subject: RE: NRC

Ha 10.2e,

Inderdaad prima artikel. [REDACTED] 11.1 [REDACTED]
[REDACTED] Heel prettige feestdagen!!!

Groet,

Halbe

From: 10.2e [REDACTED]

Sent: Saturday, December 23, 2017 12:31:27 PM

To: Zijlstra, Halbe

Subject: FW: NRC

From: 10.2e [REDACTED]

Sent: zaterdag 23 december 2017 14:37:59

To: Zijlstra, Halbe

Subject: NRC

Halbe,

Dit is 't geworden: **11.1** [redacted]

11.1 [redacted]
[redacted]

= **11.1** [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

= **11.1** [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

= **11.1** [redacted]
[redacted]

- 11.1 [redacted]
[redacted]

- 11.1 [redacted]
[redacted]

[redacted] 11
1

10.2e

From: 10.2e [redacted]

Sent: Saturday, December 23, 2017 12:10:21 AM

To: 10.2e [redacted]

Subject: interview Zijlstra

Ha 10.2e,

Hierbij de ongeredigeerde tekst van het interview met minister 11.1 [redacted]
[redacted]

We weten elkaar te vinden.

Groet,

10.2

Door onze redacteurs

10.2e en

10.2e

Het gebouw waarin Halbe Zijlstra sinds kort werkt, won onlangs een architectuurprijs. „Maar of er ook mensen in kunnen werken,” zegt hij met enig sarcasme, „ heeft daarbij blijkbaar geen rol gespeeld.” Sinds het ministerie

van Buitenlandse Zaken eerder dit jaar verhuisde naar een kantoorgebouw naast Den Haag Centraal, regent het klachten onder de ambtenaren. Er zijn veel te weinig werkplekken, waardoor iedere ochtend een legertje diplomaten teleurgesteld het gebouw verlaat:

terug naar huis. „Er zijn ‘s ochtends twee werkstromen: erin en eruit. Iedereen snapt dat dat niet kan.”

En dan is er nog het overmatige gebruik van de kleur zwart in het gebouw – ook niet heel opwekkend. Vlak voor Kerst nam Zijlstra demonstratief een verfroller ter hand om een muur te witten.

Hij heeft de toestanden op zijn ministerie al aan de orde gesteld in de ministerraad. „Onze werknemers moeten fatsoenlijk hun werk kunnen doen.” Het nieuwe gebouw heeft ook negatieve gevolgen voor de representatie van Nederland in

het buitenland, zegt Zijlstra. „Je moet voor de grap eens via de VIP-ingang het ministerie binnenkomen. De helft van de tijd ruikt het daar naar riool. En vervolgens moet je in een lift waarvan de bedrading uit het plafond hangt. Alle belangrijke gasten komen

daar langs!”

Vijf jaar was Halbe Zijlstra VVD-fractievoorzitter, sinds twee maanden is hij minister van Buitenlandse Zaken. Hij krijgt meteen een belangrijke klus: vanaf 1 januari is Nederland voor het eerst in zeventien jaar lid van de VN Veiligheidsraad.

Vorige week was Zijlstra al in New York om kennis te maken met de VN en even glunderend plaats te nemen in de aanstaande Nederlandse zetel.

Makkelijk gaat het niet worden, zegt Zijlstra. „De Veiligheidsraad is diep verdeeld. Als de VS voor zijn, is Rusland tegen, en vice versa.” Nederland heeft, zoals elk tijdelijk lid, een lijstje met prioriteiten opgesteld, zoals de berechting

van voormalige IS-strijders door het Internationaal Strafhof. Maar het zou zomaar kunnen dat Zijlstra niet aan die Nederlandse agenda toe komt, omdat er ergens in de wereld een groot conflict uitbreekt. Bijvoorbeeld tussen de VS en Noord-Korea. „Er zijn

helaas iets te veel mensen, zowel in Noord-Korea als de VS, die militaire actie een optie vinden. En dan heb je nog het conflict tussen Saudi-Arabië en Iran. Dat kan ook zomaar ontvlammen in een echte oorlog.”

Het valt veel mensen op in Den Haag: sinds Zijlstra in het kabinet zit, heeft hij een transformatie ondergaan. Van een wat hoekige, vermoeid ogende VVD-fractievoorzitter veranderde hij in een opgewekte, lachende minister.

Is de nieuwe functie zo leuk of was uw oude baan zo vreselijk?

„Ik ben blij met m’n nieuwe baan, maar om eerlijk te zijn was ik in mijn vorige functie ook wel aan het einde van mijn vreugde. Als fractievoorzitter van de grootste partij komt álles op je bordje. Je moet alle ellende in de partij oplossen,

want de partijleider is premier en die moet je uit de wind houden.”

„Dat kost heel veel energie, het is een continue belasting. Het ging elke dag door, elke minuut.

Mijn vrouw en zoontje werden gek van die telefoon die steeds maar ging. Op een gegeven moment was ik m'n telefoon kwijt, had m'n zoontje die verstopt. Hij vond het wel even genoeg."

Zijn ze thuis dan wel blij dat u minister van Buitenlandse Zaken bent? U bent nu voortdurend weg.

„Veel mensen zeiden tegen m'n vrouw: poeh, Buitenlandse Zaken, dan zul je hem wel nooit meer zien. Maar het was juist m'n vrouw die tegen me zei: doen! Dan ben je weg uit de inner circle van de afgelopen jaren en word je niet gebeld

voor de zoveelste crisis in het kabinet of de partij. Als ik nu thuis ben, heb ik echt tijd voor m'n gezin. M'n agenda is afgebakend, dat geeft veel meer rust."

Velen waren verrast dat u opdook op Buitenlandse Zaken. Uzelf ook?

„Nou... ja en nee. Ik ben altijd internationaal georiënteerd geweest, ook als fractievoorzitter. Maar het was niet de opzet. Bij de VVD hadden we Jeanine Hennis op het oog voor Buitenlandse Zaken, en mijzelf voor Sociale Zaken. Toen Jeanine

aftrad als minister van Defensie vanwege het dodelijke mortierongeluk in Mali, kwam Buitenlandse Zaken op de markt. En toen was de keuze snel gemaakt."

Heeft u zich geërgerd aan al die mensen op sociale media die u ongeschikt achtten als minister van Buitenlandse Zaken?

„Ik heb geleerd om dat soort dingen van me af te laten glijden. Het is lastiger voor m'n familie. Mijn vrouw, m'n ouders. Mijn zoontje is negen, die heeft de leeftijd dat hij het beseft als er iets over papa gezegd wordt."

Zo blij als de mens Halbe Zijlstra door het leven gaat, zo pessimistisch is minister Zijlstra over

zijn werkterrein. „Het gaat heel goed met Nederland, maar heel slecht met de wereld,” luidt zijn adagium. Steeds meer landen, zegt

hij, „trekken zich terug achter de dijken,”. De samenwerking in multilaterale organisaties als de VN en de EU zit volgens Zijlstra „in een negatieve spiraal”, landen denken steeds meer alleen aan het eigen belang. „Ik wil die spiraal doorbreken want het

is de grootste bedreiging die er is.”

Misschien wel de grootste ontwrichter: de America first-politiek van Donald Trump. „Sinds de Tweede Wereldoorlog is Amerika nog nooit zo isolationistisch geweest. Daardoor vallen er gaten, die worden opgevuld door landen als Rusland,

Iran en Saudi-Arabië. Uiteindelijk ondergraaft dat de Amerikaanse positie in de wereld. Dat is een probleem voor ons als bondgenoot.”

Wanneer is die achteruitgang ingezet?

„Niet met Trump, het was al gaande. Eigenlijk heeft Obama het buitenlandbeleid een beetje laten lopen. De opstelling van de Russen is kwajongensachtig geworden. Die kijken waar zand in de raderen gegooit kan worden. Ze hebben Abchazië

en Zuid Ossetië geannexeerd, dat hebben we laten passeren. We zijn nu alerter maar de afwezige opstelling van Amerika geeft het een extra dimensie.”

Denkt u wel eens aan 1914?

„Als je het huidige tijdsgewricht spiegelt met een eeuw geleden zie je wel dat er een zorgwekkend aantal overeenkomsten zijn.”

Heeft u het boek Sleepwalkers gelezen, over het ontstaan van de Eerste Wereldoorlog?

„Ja. Daar werd ik niet geruster door. Het kan uit de hand lopen. Met deze multilaterale

achteruitgang krijg je nog sterker dat landen zoals Noord Korea denken dat zij zichzelf moeten verdedigen. En dan gaan ze kijken hoe zij een kernwapen

in elkaar moeten sleutelen. Voor je het weet gaat ergens iemand echt op een knop drukken.”

Sinds u minister bent, zien we ineens een andere Halbe Zijlstra. Niet meer de VVD-rouwdouwer, maar een genuanceerde bewindspersoon die luistert naar alle partijen. Waar komt dat ineens vandaan?

„Achter de schermen was ik de afgelopen jaren al voortdurend op zoek naar compromissen. Conflicten wegpraten met Lodewijk Asscher van de PvdA, de constructieve oppositiepartijen binnenboord houden. Maar voor het oog van de natie moest

ik de VVD-partijkleur verdedigen, door anderen met de botte bijl te lijf te gaan. Je wordt een soort Jekyll & Hide. De Zijlstra van achter de schermen krijgen we nu vaker te zien.”

Nog een verandering: U sprak laatst over Europa als ‘waardengemeenschap’. Dat zijn teksten die we niet eerder gehoord hebben van u.

„De waarden van Europa zijn voor mij het afgelopen jaar belangrijker geworden omdat ze ter discussie staan. Kijk wat er in Polen, Hongarije, Roemenië, maar ook in Bulgarije gebeurt. Zelfs in Kroatië dreigt het een beetje. In al die landen

staan de rechtsstaat en de vrijheid van meningsuiting onder druk. Daarom steun ik eurocommissaris Timmermans, die nu de zwaarste strafprocedure heeft ingezet tegen Polen, waar de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het geding is.”

„Zonder rechtsstaat heb je geen democratie en geen vrije markt. Als bedrijven niet weten of ze hun recht kunnen halen als er een concept van ze gejat wordt, gaan ze in zo’n land niet investeren. Dan kun je de interne markt niet overleiden

houden. Als je toelaat dat landen zich niet aan de basisregels van de EU houden, kan dat maar op één manier eindigen: de EU valt uit elkaar. Dan gaan andere landen ook zeggen: wij houden ons niet meer aan de afspraken. Dat is een bedreiging voor de EU. Hiermee

kom je aan de fundamenteën van de samenwerking.”

Hongarije heeft al laten weten: wij vetoën sancties tegen Polen. Dan kan de EU toch niets beginnen?

„Die strafprocedure is er niet voor niets. Je zult een oplossing moeten vinden. Polen en Hongarije en Roemenië zijn allemaal landen netto-ontvanger in de EU. Als die landen zich niet aan de afspraken houden, gaat ook de Nederlandse burger

zeggen: ja, ho eens even, wij zijn netto-betaler. Waarom zouden wij nog voor al die Europese fondsen betalen? Dat zijn hele giftige discussies, die niet in het belang zijn van die landen.”

U veroordeelde president Trumps besluit om Jeruzalem te erkennen als hoofdstad van Israël. Zijn we geen vrienden meer met Israël?

„We zijn vrienden met Israël én met de Palestijnse Autoriteit. We proberen allebei de kampen te begrijpen. Met zijn besluit verstoort Trump het evenwicht. Dan moet je ook zeggen: het is onverstandig en contraproductief. Ik zie niet hoe

het eenzijdige besluit van Trump gaat bijdragen aan een versnelling van het vredesproces. Jeruzalem is een heilige plek voor drie geloven.”

In de zomer van 2016 zei u over – toen nog – presidentskandidaat Trump dat hij elke dag van standpunt wisselde. Vindt u hem nog steeds inconsistent?

„In de internationale politiek is voorspelbaarheid belangrijk. De Amerikanen zijn nog steeds heel voorspelbaar, maar er komen nog wel eens onvoorspelbare uitspraken voorbij. Op een onderwerp als klimaat geven ze bijvoorbeeld nog steeds

acte de présence, ook al hebben ze het Parijs-verdrag opgezegd. Je moet verschil maken tussen wat er on the ground gebeurt en wat er in 280 tekens op Twitter langskomt. Maar het is waar, Trumps uitspraken zijn niet genuanceerder geworden.”

Is Nederland assertief genoeg tegenover Russische president Poetin?

„We moeten twee dingen doen. Niet alleen assertief zeggen wat niet goed is, maar we moeten ook een relatie onderhouden met ze. De sancties tegen Rusland kunnen niet worden opgeheven zolang de Minsk-akkoorden over Oekraïne niet worden nageleefd.

Maar je hebt ook hele gebieden waarvoor geen sancties gelden, zoals contra-terrorisme. En daar moet je toch gewoon in gesprek blijven met de Russen. Het is een belangrijk land dat overal zijn invloed heeft. Kijk naar het Midden-Oosten.”

Wat vind U van Nederlandse politici die zeggen: we hebben niet zo’n moeite met Poetin, de vijand zit elders?

„Kijk, Rusland onder leiding van Poetin heeft gewoon de Krim geannexeerd. Er vallen nog elke dag doden in Oost-Oekraïne. Dat is gewoon een flagrante schending van internationaal recht. Of kijk hoe de Russen in Syrië huis houden. Daar

gaan gewoon hele woonblokken plat! Van iemand die dat soort dingen doet, kun je toch niet met recht en rede zeggen dat het wel een toffe gozer is?”

Geert Wilders heeft aangekondigd dat hij naar Rusland gaat.

„Ik moet nog maar zien of hij gaat. Zelf ga ik in februari naar mijn collega Lavrov, maar dat is wat anders dan zeggen: die Poetin is wel een prima gozer. Neem Thierry Baudet die in een interview de connecties van Rusland met MH17 gewoon

ontkent en gelooft dat Oekraïne een gevechtsvliegtuig had op de plek van de aanslag. Dat is echt desinformatie. Als je tegelijkertijd Poetin gaat verheerlijken omdat je een sterke leider zo fijn vindt, dan ben je echt een beetje de weg kwijt.”

Zijlstra doet er niet ingewikkeld over: hij is toe de kerstvakantie. Een afmattend jaar was het. Eerst een verkiezingscampagne, toen een kabinetsformatie van zeven maanden. Hij moest veel

in zijn eentje doen, omdat Mark Rutte verplichtingen

had als premier. Na de zomer moest hij ook nog geregeld 's avonds op neer naar zijn geboortedorp Oosterwolde, in Friesland.

10.2e; betreft ongepubliceerde
familieaangelegenheid

Zijn ouders, zegt Zijlstra, zijn „lekkere nuchtere Friezen”. Ze zijn trots op hun zoon, dat weet hij zeker, maar hardop zeggen doen ze dat niet zo snel. „Hun zoon moet niet naast zijn schoenen gaan lopen.” Als hij iets onhandigs doet,

krijgt hij dat te horen. Zoals die keer dat hij bij Pauw zat, over Zwarte Piet. Ging niet goed: tv-presentator Sophie Hilbrand zette hem voor schut. „Toen belden ze. ‘Waarom zat je daar?’, vroegen ze. ‘Dat was toch helemaal niet verstandig?’ Daar hadden ze

wel gelijk in.”

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: 10.2e
Subject: Re: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja
Date: dinsdag 30 januari 2018 11:04:06

Beste 10.2e

Wanneer kan ik Zijlstra spreken over de datsja? Je zou een datum zoeken, maar dat is nu 19 dagen geleden.

En wanneer reist Zijlstra als minister naar Moskou toe? Een schatting mag ook, dit voorjaar? Zomer? Najaar? Verwacht Zijlstra dan weer Poetin te ontmoeten?

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl
www.volkskrant.nl

Op 11 januari 2018 om 22:26 schreef 10.2e @minbuza.nl>:

Ha 10.2e

Dank hiervoor. Onderweg uit Israël alvast het volgende:

Zoals je al schrijft, en vorige keer tevergeefs de bedoeling was, kan je het beste met Zijlstra zelf over de datsja spreken.

Ik zoek naar een geschikt moment en kom er bij je op terug.

Groet,

10.2e

From: 10.2e
Sent: dinsdag 9 januari 2018 17:48:29
To: 10.2e ; 10.2e
Subject: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja

Beste 10.2e en 10.2e ,

We hebben er eerder over gesproken, maar net na zijn aantreden wilde minister Halbe Zijlstra ‘ontkennen noch bevestigen’ of hij in een datsja is geweest met Poetin. Het verhaal laat ons niet los, zeker omdat Zijlstra binnenkort ongetwijfeld naar Moskou gaat. Gaat hij dan weer Poetin ontmoeten?

De vragen van de Volkskrant zijn als volgt:

1. Wanneer was Zijlstra met Poetin in een datsja? Op het VVD-congres op 21 mei 2016 heeft Zijlstra gezegd: ‘Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond.’ Kan Zijlstra preciezer zeggen welke dag of welke maand hij in de datsja was? In Moskou is het niet helder wanneer Zijlstra er zou zijn geweest.

2. Voormalig Shell-topman Jeroen van der Veer zegt on the record dat Zijlstra nooit met hem mee was naar Poetin. ‘Halbe was er nooit bij tijdens al mijn gesprekken met president P.’ In die tijd deed Zijlstra een opdracht voor Shell. Als Zijlstra er niet was met Van der Veer, met wie was hij dan wel bij Poetin?

3. In welke hoedanigheid was Zijlstra destijds in de datsja? Als ingehuurde Shell-medewerker? Klopt het dat Zijlstra destijds een van de ingehuurde personen was die een softwaresysteem moest implementeren voor het bijhouden van de creditcard-uitgaven van Shell-managers? Deed hij dat werk ook in Moskou en was hij mede via dit werk uitgenodigd in de datsja?

4. Wat heeft Poetin gezegd tijdens de ontmoeting? Op het VVD-congres zegt Zijlstra: ‘Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.’ Weet Zijlstra zeker dat hij woorden van deze strekking heeft gehoord? Er zijn Ruslandkenners die het ondenkbaar achten dat Poetin in het bijzijn van laag geplaatste buitenlanders zou hebben gezegd dat de Baltische Staten bij Rusland horen en dat Kazachstan ook leuk zou zijn om te hebben.

5. In welke taal sprak Poetin in de datsja? Had Zijlstra de beschikking over een vertaler waardoor hij kon verstaan wat Poetin zei? Of had hij een oortje in met simultaan-vertaling? Of volgde hij Poetin op televisie met ondertitels?

6. Wanneer reist Zijlstra als minister naar Moskou toe? Een schatting mag ook, dit voorjaar? Zomer? Najaar? Verwacht Zijlstra dan weer Poetin te ontmoeten?

Het liefste spreken wij Zijlstra zelf over zijn Rusland-ervaring. Maar als dat niet kan, hopen we op een schriftelijke reactie.

Alvast hartelijk dank voor de antwoorden.

Uiteraard blijft ook ons eerdere verzoek openstaan om Zijlstra te interviewen over zijn ministerschap. Een mooi, groot profilerend interview. Een spread inclusief grote foto.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl

www.volkskrant.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: 10.2e
Subject: RE: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja
Date: dinsdag 30 januari 2018 19:43:27

Ha 10.2e

Het was even zoeken. De agenda zit bomvol. Veel reizen - morgen weer naar Brussel - en de ambassadeursconferentie kost tijd.

Heb een moment gevonden. Aanstaaende donderdag om 18.00u in de Tweede Kamer, voor het AO Gymnich. Lukt dat?

Met vriendelijke groet,

10.2e

From: 10.2e @volkskrant.nl]
Sent: vrijdag 12 januari 2018 09:37
To: 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja

Beste 10.2e

Dank! Wij spreken graag met Zijlstra over zijn Ruslandervaring. Eerder zei je dat ik dit "in het voorbijgaan" moest proberen. Onderstaande vragen lijken mij echter niet geschikt voor in het voorbijgaan. Dus zouden we een apart moment kunnen prikken waar we een-op-een kunnen spreken? Ik hoor graag van je. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant
 Telefoon: 10.2e
 E-mail: 10.2e @volkskrant.nl
www.volkskrant.nl

Van: 10.2e @minbuza.nl]
Verzonden: donderdag 11 januari 2018 22:27
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja

Ha 10.2e

Dank hiervoor. Onderweg uit Israël alvast het volgende:

Zoals je al schrijft, en vorige keer tevergeefs de bedoeling was, kan je het beste met Zijlstra zelf over de datsja spreken.

Ik zoek naar een geschikt moment en kom er bij je op terug.

Groet,

10.2e

From: 10.2e
Sent: dinsdag 9 januari 2018 17:48:29
To: 10.2e ; 10.2e
Subject: Volkskrant-vragen Zijlstra en de datsja

Beste 10.2e en 10.2e ,

We hebben er eerder over gesproken, maar net na zijn aantreden wilde minister Halbe Zijlstra 'ontkennen noch bevestigen' of hij in een datsja is geweest met Poetin. Het verhaal laat ons niet los, zeker omdat Zijlstra binnenkort ongetwijfeld naar Moskou gaat. Gaat hij dan weer Poetin ontmoeten?

De vragen van de Volkskrant zijn als volgt:

1. Wanneer was Zijlstra met Poetin in een datsja? Op het VVD-congres op 21 mei 2016 heeft Zijlstra gezegd: 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond.' Kan Zijlstra preciezer zeggen welke dag of welke maand hij in de datsja was? In Moskou is het niet helder wanneer Zijlstra er zou zijn geweest.
2. Voormalig Shell-topman Jeroen van der Veer zegt on the record dat Zijlstra nooit met hem mee was naar Poetin. 'Halbe was er nooit bij tijdens al mijn gesprekken met president P.' In die tijd deed Zijlstra een opdracht voor Shell. Als Zijlstra er niet was met Van der Veer, met wie was hij dan wel bij Poetin?
3. In welke hoedanigheid was Zijlstra destijds in de datsja? Als ingehuurde Shell-medewerker? Klopt het dat Zijlstra destijds een van de ingehuurde personen was die een softwaresysteem moest implementeren voor het bijhouden van de creditcard-uitgaven van Shell-managers? Deed hij dat werk ook in Moskou en was hij mede via dit werk uitgenodigd in de datsja?
4. Wat heeft Poetin gezegd tijdens de ontmoeting? Op het VVD-congres zegt Zijlstra: 'Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.' Weet Zijlstra zeker dat hij woorden van deze strekking heeft gehoord? Er zijn Ruslandkenners die het ondenkbaar achten dat Poetin in het bijzijn van laag geplaatste buitenlanders zou hebben gezegd dat de Baltische Staten bij Rusland horen en dat Kazachstan ook leuk zou zijn om te hebben.
5. In welke taal sprak Poetin in de datsja? Had Zijlstra de beschikking over een vertaler waardoor hij kon verstaan wat Poetin zei? Of had hij een oortje in met simultaan-vertaling? Of volgde hij Poetin op televisie met ondertitels?
6. Wanneer reist Zijlstra als minister naar Moskou toe? Een schatting mag ook, dit voorjaar? Zomer? Najaar? Verwacht Zijlstra dan weer Poetin te ontmoeten?

Het liefste spreken wij Zijlstra zelf over zijn Rusland-ervaring. Maar als dat niet kan, hopen we op een schriftelijke reactie.

Alvast hartelijk dank voor de antwoorden.

Uiteraard blijft ook ons eerdere verzoek openstaan om Zijlstra te interviewen over zijn ministerschap. Een mooi, groot profilerend interview. Een spread inclusief grote foto.

Met vriendelijke groet,

10.2e

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl

www.volkskrant.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: M
To: 10.2e ; 10.2e
Subject: FW: Volkskrant over de datjsa en Poetin
Date: woensdag 31 januari 2018 06:38:09

FYI

Ik zet het in de agenda

With regards,

10.2e

Executive Assistant of Minister Halbe Zijlstra

From: 10.2e
Sent: dinsdag 30 januari 2018 19:44:56
To: M
Subject: FW: Volkskrant over de datjsa en Poetin

Zou je dit willen inplannen, 10.2e Om 18.00u donderdag in de Tweede Kamer met 10.2e en wv.

From: Zijlstra, Halbe
Sent: dinsdag 30 januari 2018 19:28
To: 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Volkskrant over de datjsa en Poetin

Akkoord met de afspraak. Dit wordt een vervelende. Morgen in de auto maar even doornemen.

From: 10.2e
Sent: dinsdag 30 januari 2018 12:44:59
To: Zijlstra, Halbe
Cc: M; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: volkskrant over de datjsa en Poetin

Halbe,

10.2e van de Volkskrant is de datjsa niet vergeten. Ze kwam net weer op de lijn met haar vragen.

Ook wil ze weten wanneer je reis naar Moskou plaatsvindt. 11.1

We spraken eerder af dat je haar terloops een keer op achtergrond persoonlijk toelicht hoe het destijds in Rusland verliep.

Jullie gesprek kan beter vóór de reis naar Moskou op 14/2 plaatsvinden, om geen verwijt nadien te krijgen. 11.1

11.1 Beter als ze de info eerst bij deze en gene factcheckt en droogkauwt. Dat verhelpt de zweem van mysterie.

Stel a.s. donderdag om 18.00u in de Kamer voor. Je hebt tot 17.45u een MH17-overleg bij JenV, en om 18.30u AO Gymnich. 11.1

Als je akkoord bent maken we de afspraak.

De vragen zijn als volgt:

1. Wanneer was Zijlstra met Poetin in een datsja? Op het VVD-congres op 21 mei 2016 heeft Zijlstra gezegd: 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond.' Kan Zijlstra preciezer zeggen welke dag of welke maand hij in de datsja was? In Moskou is het niet helder wanneer Zijlstra er zou zijn geweest.
2. Voormalig Shell-topman Jeroen van der Veer zegt on the record dat Zijlstra nooit met hem mee was naar Poetin. 'Halbe was er nooit bij tijdens al mijn gesprekken met president P.' In die tijd deed Zijlstra een opdracht voor Shell. Als Zijlstra er niet was met Van der Veer, met wie was hij dan wel bij Poetin?
3. In welke hoedanigheid was Zijlstra destijds in de datsja? Als ingehuurde Shell-medewerker? Klopt het dat Zijlstra destijds een van de ingehuurde personen was die een softwaresysteem moest implementeren voor het bijhouden van de creditcard-uitgaven van Shell-managers? Deed hij dat werk ook in Moskou en was hij mede via dit werk uitgenodigd in de datsja?
4. Wat heeft Poetin gezegd tijdens de ontmoeting? Op het VVD-congres zegt Zijlstra: 'Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.' Weet Zijlstra zeker dat hij woorden van deze strekking heeft gehoord? Er zijn Ruslandkenners die het ondenkbaar achten dat Poetin in het bijzijn van laag geplaatste buitenlanders zou hebben gezegd dat de Baltische Staten bij Rusland horen en dat Kazachstan ook leuk zou zijn om te hebben.
5. In welke taal sprak Poetin in de datsja? Had Zijlstra de beschikking over een vertaler waardoor hij kon verstaan wat Poetin zei? Of had hij een oortje in met simultaan-vertaling? Of volgde hij Poetin op televisie met ondertitels?
6. Het verhaal laat ons niet los, zeker omdat Zijlstra binnenkort ongetwijfeld naar Moskou gaat. Wanneer reist Zijlstra als minister naar Moskou toe? Een schatting mag ook, dit voorjaar? Zomer? Najaar? Verwacht Zijlstra dan weer Poetin te ontmoeten?

Groet,

10.2e

From: 10.2e
To: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: FW: Volkskrant over de datsja en Poetin
Date: vrijdag 2 februari 2018 07:56:53

Goed de vragen hieronder nog 's door te nemen voor 't overleg om 8.30u.

From: 10.2e
Sent: dinsdag 30 januari 2018 15:14:59
To: Zijlstra, Halbe
Cc: M; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: Volkskrant over de datsja en Poetin

Halbe,

10.2e van de Volkskrant is de datsja niet vergeten. Ze kwam net weer op de lijn met haar vragen.

Ook wil ze weten wanneer je reis naar Moskou plaatsvindt. 11.1

We spraken eerder af dat je haar terloops een keer op achtergrond persoonlijk toelicht hoe het destijds in Rusland verliep.

Jullie gesprek kan beter vóór de reis naar Moskou op 14/2 plaatsvinden, om geen verwijt nadien te krijgen. 11.1

Beter als ze de info eerst bij deze en gene factcheckt en droogkauwt. Dat verhelpt de zweem van mysterie.

Stel a.s. donderdag om 18.00u in de Kamer voor. Je hebt tot 17.45u een MH17-overleg bij JenV, en om 18.30u AO Gymnich. 11.1

Als je akkoord bent maken we de afspraak.

De vragen zijn als volgt:

1. Wanneer was Zijlstra met Poetin in een datsja? Op het VVD-congres op 21 mei 2016 heeft Zijlstra gezegd: 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond.' Kan Zijlstra preciezer zeggen welke dag of welke maand hij in de datsja was? In Moskou is het niet helder wanneer Zijlstra er zou zijn geweest.
2. Voormalig Shell-topman Jeroen van der Veer zegt on the record dat Zijlstra nooit met hem mee was naar Poetin. 'Halbe was er nooit bij tijdens al mijn gesprekken met president P.' In die tijd deed Zijlstra een opdracht voor Shell. Als Zijlstra er niet was met Van der Veer, met wie was hij dan wel bij Poetin?
3. In welke hoedanigheid was Zijlstra destijds in de datsja? Als ingehuurde Shell-

medewerker? Klopt het dat Zijlstra destijds een van de ingehuurde personen was die een softwaresysteem moest implementeren voor het bijhouden van de creditcard-uitgaven van Shell-managers? Deed hij dat werk ook in Moskou en was hij mede via dit werk uitgenodigd in de datsja?

4. Wat heeft Poetin gezegd tijdens de ontmoeting? Op het VVD-congres zegt Zijlstra: 'Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.' Weet Zijlstra zeker dat hij woorden van deze strekking heeft gehoord? Er zijn Ruslandkenners die het ondenkbaar achten dat Poetin in het bijzijn van laag geplaatste buitenlanders zou hebben gezegd dat de Baltische Staten bij Rusland horen en dat Kazachstan ook leuk zou zijn om te hebben.
5. In welke taal sprak Poetin in de datsja? Had Zijlstra de beschikking over een vertaler waardoor hij kon verstaan wat Poetin zei? Of had hij een oortje in met simultaan-vertaling? Of volgde hij Poetin op televisie met ondertitels?
6. Het verhaal laat ons niet los, zeker omdat Zijlstra binnenkort ongetwijfeld naar Moskou gaat. Wanneer reist Zijlstra als minister naar Moskou toe? Een schatting mag ook, dit voorjaar? Zomer? Najaar? Verwacht Zijlstra dan weer Poetin te ontmoeten?

Groet,

10.2e

From: 10.2e
 To: 10.2e
 Subject: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur
 Date: dinsdag 6 februari 2018 13:00:14

Beste 10.2e

De Volkskrant is voornemens om onderstaand verhaal aan het einde van deze week te publiceren. Ondanks herhaalde afwijzingen van Zijlstra om opheldering, willen wij hem nu nogmaals 48 uur de tijd geven voor een reactie. Wij horen dus graag uiterlijk donderdag 8 februari om 13.00 een reactie. Uiteraard kan Zijlstra's verklaring het hele verhaal nog veranderen.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e@volkskrant.nl
www.volkskrant.nl

VERTROUWELIJK TOT PUBLICATIE IN DE VOLKSKRANT

Natalie Righton
 Den Haag

Komende week reist Halbe Zijlstra voor het eerst als minister van Buitenlandse Zaken naar Rusland. Dat land noemde hij, op grond van een eigen indrukwekkende ontmoeting met Poetin, een 'regelrechte bedreiging' voor de vrede in Europa. Maar was die ontmoeting er wel? Bij ex-collega's bestaan grote twijfels.

Ha be Zijlstra waarschuwt de trouwe VVD-leden zodra hij begint te spreken, op 21 mei 2016 op het partijcongres in Leeuwarden. De toenmalige fractievoorzitter in de Tweede Kamer ziet overal vrolijkheid en optimisme onder zijn partijgenoten in de zaal, maar daar gaat hij nu even wat somberheid tegenover zetten.

'Ik maak mij grote zorgen', begint hij, in de toespraak die online nog altijd circuleert. 'Zorgen over ontwikkelingen die ik zie in de wereld die een regelrechte bedreiging vormen voor onze vrijheid. Voor onze manier van leven. Je hoeft het Journaal maar aan te zetten of je hoeft maar een krant open te slaan en die beangstigende wereld komt direct bij je binnen. Een wereld waarin het heel goed mogelijk is dat wij hier in Europa weer te maken krijgen met een oorlog. Een oorlog met Rusland.'

Om dat beeld kracht bij te zetten, put Zijlstra uit eigen ervaring. 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja (een buitenhuis, red.) van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond. Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was *nice to have*.'

Grote twijfels

Anderhalf jaar later is Ha be Zijlstra tot verbazing van menigeen minister van Buitenlandse Zaken geworden. Rond zijn benoeming was er veel kritiek op zijn gebrek aan buitenlandervaring. Kritiek die door prominente VVD'ers werd gepareerd met een verwijzing

naar het datsja-verhaal: Zijlstra is heus geen groentje, hij kent z'n pappenheimers.

In de aanloop naar Zijlstra's eerste bezoek aan Moskou, blijkt uit onderzoek van de Volkskrant echter dat er bij ex-collega's van de bewindspersoon grote twijfels bestaan over het waarheidsgehalte van het verhaal over zijn ontmoeting met Poetin. Zijlstra zelf, die als minister het kabinetsstandpunt moet uitdragen dat het juist de Russen zijn die desinformatie verspreiden, wil ondanks herhaaldelijke verzoeken over een periode van meerdere weken geen opheldering verschaffen voordat hij naar Moskou reist. Hij houdt het bij zijn eerdere verklaring dat hij wil 'ontkennen noch bevestigen' dat hij bij Poetin was.

Maar hoe aannemelijk is het dat de Russische president zijn militair-strategische dagdromen deelt in het bijzijn van buitenlanders – laat staan laaggeplaatste buitenlanders – in de wetenschap dat het Westen zulke woorden zal opvatten als een verkapte oorlogsverklaring tegen de Baltische Staten, met alle geopolitieke gevolgen van dien?

Begin 2006 was Zijlstra nog geen nationale politicus, maar slechts gemeenteraadslid in Utrecht. Daarnaast deed hij via zijn eigen bedrijf Improvex zaken met Shell, dat hem destijds inhuurde voor het realiseren van een bescheiden IT-project. In 2006 spraken Shell-topman Jeroen van der Veer en Poetin in elk geval twee keer over een miljardencontract voor het oppompen van gas bij het Russische eiland Sachalin. Poetin eiste meer geld van Shell.

Zijlstra had als ingehuurde IT-adviseur niets te maken met deze mega-onderhandelingen. 'Zijlstra had de positie daar totaal niet voor', zegt een voormalig Shell-collega die de afdeling leidde waarvoor Zijlstra werkte, maar die uit privacyoverweging niet met zijn naam in de krant wil. 'Hij was toen maar een simpele ingehuurde kracht. Hij was destijds net als ik betrokken bij het opzetten van een creditcardsysteem voor Shell-managers. Zijlstra moest de software daarvoor uitrollen. We zaten met een man of zes op een afdelinkje boven Den Haag Centraal. Wij kwamen niet in de buurt van Van der Veer, laat staan bij Poetin'.

De collega, die twintig jaar in dienst bij Shell was: 'Ik heb het nagezocht in mijn administratie. Binnen het creditcardproject was de rol van Zijlstra beperkt tot het uitrollen van de software binnen Nederland. Hij was begin 2006 niet ingedeeld voor Rusland.' Hij noemt het idee dat Zijlstra samen met de Shell-topman en de Russische president in een kamer zat 'volstrekt belachelijk' en zelfs 'lachwekkend'.

'Zeer onwaarschijnlijk'

Ook Shell-topman Jeroen van der Veer kan het zich niet voorstellen. 'Ik herhaal: Ik heb nooit tegelijk met de heer Poetin en de heer Zijlstra in één kamer gezeten', zegt hij tegen de Volkskrant. Net na Zijlstra's aantreden op Buitenlandse Zaken, nu drie maanden geleden, had Van der Veer ook al verklaard: 'Al mijn bezoeken aan president P, daar was Halbe niet bij.'

Na die eerdere publicatie liet Zijlstra zijn woordvoerders deze discrepantie wegpoeien met de bewering Zijlstra weliswaar 'niet aan de gesprekstaf had gezeten, maar wel in de ruimte aanwezig was'. Daarmee werd de suggestie gewekt dat Van der Veer hem misschien was vergeten. Maar dat vindt Van der Veer dan weer een merkwaardige suggestie. 'Dat lijkt mij onwaarschijnlijk.' Hoe het kan dat de minister dit dan toch blijft volhouden? 'Dat moet de heer Zijlstra zelf maar uitleggen.'

Maar dat is precies wat Zijlstra sinds zijn aantreden in oktober weigert te doen. Vragen van de Volkskrant blijven wekenlang onbeantwoord. De reden is dat hij 'niet op het verleden wil ingaan'.

Moskou weet van niks

Zeker is dat Zijlstra's uitlatingen uit 2016 ook in Moskou niet onopgemerkt zullen blijven. Een woordvoerder van president Poetin laat de Volkskrant desgevraagd weten dat in Moskou niets bekend is over een eerdere ontmoeting van Zijlstra, Poetin en Van der Veer. Iedereen die in de buurt komt van de president wordt om veiligheidsredenen uitgebreid gescreend, maar Zijlstra staat niet in de dossiers, zegt het Kremlin. 'We hebben de informatie van de ontmoetingen tussen de president en Jeroen van der Veer nagekeken. Helaas hebben we de lijst met aanwezigen niet meer.'

Is het mogelijk dat het Kremlin de nieuwe minister niet nu al in de problemen wil brengen? De Russen en Nederlanders staan niet bepaald op goede voet met elkaar. Een van Zijlstra's belangrijkste taken het komende jaar is om namens Nederland de toch al zeer moeizame relatie met Rusland glad te strijken zodat Moskou zoveel mogelijk medewerking verleent aan het MH17-proces. De daders die gebruik maakten van een Russische Buk-raket, moeten mogelijk vanuit Rusland uitgeleverd worden aan de rechtbank in Den Haag. Rusland ontkent elke betrokkenheid.

Ondertussen zijn de Russen erg ontstemd omdat het Nederlandse kabinet Moskou consequent beschuldigt van het verspreiden van nepnieuws en desinformatie. Als Zijlstra het datsja-verhaal heeft verzonnen, heeft Poetin een stevige stok om mee terug te slaan.

Dat is precies het probleem, denkt Zijlstra's voormalige Shell-collega. Hij vermoedt dat Zijlstra heeft 'zitten bluffen' over zijn ontmoeting met Poetin. 'Voorheen was dat geen probleem, maar nu hij minister is wel.'

From: [Dolstra, Remco](#)
To: 10.2e 10.2e
Subject: RE: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur
Date: dinsdag 6 februari 2018 18:41:28

Goede vlucht!!!

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 6 februari 2018 18:16
Aan: 10.2e @minbuza.nl>; Dolstra, Remco
 <remco.dolstra@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur

10.2e dank voor de update. Heb net met Remco hier ook over gesproken.

Groet,

1
0

From: 10.2e
Sent: dinsdag 6 februari 2018 17:57
To: Dolstra, Remco 10.2e @minbuza.nl>
Cc: 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur

Ha Remco,

Heb 10.2e net, op de valreep voordat we met de Koning de slurf in gingen, gesproken. Heb haar opnieuw een voorstel voor een interview hierover gedaan. We zijn in het buitenland deze week, dus eerder dan mijn oorspronkelijke voorstel kan simpelweg niet. We zijn van goede wil, en lijkt me dat dat van twee kanten moet komen. Ze heeft toegezegd me vandaag nog een reactie te geven. Ik praat je uitgebreider bij zodra we landen, want we hangen nu letterlijk in de lucht. :)

10.2e

From: Dolstra, Remco
Sent: dinsdag 6 februari 2018 20:20:06
To: 10.2e
Cc: 10.2e
Subject: FW: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur

Ha 10.2e
 Zie mail die je ook hebt gekregen. Hoe ga jij hier met minister mee om?

11.1

Groeten, remco

Van: 10.2e @volkskrant.nl
Verzonden: dinsdag 6 februari 2018 13:08

Aan: Dolstra, Remco 10.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur

Beste Remco,

Ik begrijp dat 10.2e misschien in een vliegtuig zit met de minister, daarom attendeer ik jou op onderstaande mail.

----- Doorgestuurd bericht -----

Van: 10.2e @volkskrant.nl>

Datum: 6 februari 2018 om 13:00

Onderwerp: Wederhoor Zijlstra op Poetin-verhaal - uiterlijk do. 8 feb 13.00 uur

Aan: "10.2e @minbuza.nl">

Beste 10.2e

De Volkskrant is voornemens om onderstaand verhaal aan het einde van deze week te publiceren. Ondanks herhaalde afwijzingen van Zijlstra om opheldering, willen wij hem nu nogmaals 48 uur de tijd geven voor een reactie. Wij horen dus graag uiterlijk donderdag 8 februari om 13.00 een reactie. Uiteraard kan Zijlstra's verklaring het hele verhaal nog veranderen.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl
www.volkskrant.nl

VERTROUWELIJK TOT PUBLICATIE IN DE VOLKSKRANT

Natalie Righton
Den Haag

Komende week reist Halbe Zijlstra voor het eerst als minister van Buitenlandse Zaken naar Rusland. Dat land noemde hij, op grond van een eigen indrukwekkende ontmoeting met Poetin, een 'regelrechte bedreiging' voor de vrede in Europa. Maar was die ontmoeting er wel? Bij ex-collega's bestaan grote twijfels.

Halbe Zijlstra waarschuwt de trouwe VVD-leden zodra hij begint te spreken, op 21 mei 2016 op het partijcongres in Leeuwarden. De toenmalige fractievoorzitter in de Tweede Kamer ziet overal vrolijkheid en optimisme onder zijn partijgenoten in de zaal, maar daar gaat hij nu even wat somberheid tegenover zetten.

'Ik maak mij grote zorgen', begint hij, in de toespraak die online nog altijd circuleert. 'Zorgen over ontwikkelingen die ik zie in de wereld die een regelrechte bedreiging vormen voor onze vrijheid. Voor onze manier van leven. Je hoeft het Journaal maar aan te zetten of je hoeft maar een krant open te slaan en die beangstigende wereld komt direct bij je binnen. Een wereld waarin het heel goed mogelijk is dat wij hier in Europa weer te maken krijgen met een oorlog. Een oorlog met Rusland.'

Om dat beeld kracht bij te zetten, put Zijlstra uit eigen ervaring. 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja (een buitenhuis, red.) van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond. Maar ik kon heel goed horen wat

het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was *nice to have*.'

Grote twijfels

Anderhalf jaar later is Ha be Zijlstra tot verbazing van menigeen minister van Buitenlandse Zaken geworden. Rond z jn benoeming was er veel kritiek op zijn gebrek aan buitenlandervaring. Kritiek die door prominente VVD'ers werd gepareerd met een verwijzing naar het datsja-verhaal: Zijlstra is heus geen groentje, hij kent z jn pappenheimers.

In de aanloop naar Zijlstra's eerste bezoek aan Moskou, blijkt uit onderzoek van de Vo kskrant echter dat er bij ex-collega's van de bewindspersoon grote twijfels bestaan over het waarheidsgehalte van het verhaal over zijn ontmoeting met Poetin. Zijlstra zelf, die als minister het kabinetsstandpunt moet uitdragen dat het juist de Russen z jn die desinformatie verspreiden, wil ondanks herhaaldelijke verzoeken over een periode van meerdere weken geen opheldering verschaffen voordat h j naar Moskou reist. Hij houdt het b j z jn eerdere verklaring dat hij wil 'ontkennen noch bevestigen' dat h j bij Poetin was.

Maar hoe aannemelijk is het dat de Russische president zijn militair-strategische dagdromen deelt in het bijzin van buitenlanders – laat staan laaggeplaatste buitenlanders – in de wetenschap dat het Westen zu ke woorden zal opvatten als een verkapte oorlogsverklaring tegen de Baltische Staten, met alle geopolitieke gevolgen vandien?

Begin 2006 was Zijlstra nog geen nationale politicus, maar slechts gemeenteraadslid in Utrecht. Daarnaast deed hij via zijn eigen bedrijf Improvex zaken met Shell, dat hem destijds inhuurde voor het realiseren van een bescheiden it-project. In 2006 spraken Shell-topman Jeroen van der Veer en Poetin in elk geval twee keer over een miljardencontract voor het oppompen van gas bij het Russische eiland Sachalin. Poetin eiste meer geld van Shell.

Zijlstra had als ingehuurde it-adviseur niets te maken met deze mega-onderhandelingen. 'Zijlstra had de positie daar totaal niet voor', zegt een voormalig Shell-collega die de afdeling leidde waarvoor Zijlstra werkte, maar die uit privacyoverweging niet met zijn naam in de krant wil. 'Hij was toen maar een simpele ingehuurde kracht. H j was destijds net als ik betrokken bij het opzetten van een creditcardsysteem voor Shell-managers. Zijlstra moest de software daarvoor uitrollen. We zaten met een man of zes op een afdelinkje boven Den Haag Centraal. W j kwamen niet in de buurt van Van der Veer, laat staan bij Poetin'.

De collega, die twintig jaar in dienst bij Shell was: 'Ik heb het nagezocht in mijn administratie. Binnen het creditcardproject was de rol van Zijlstra beperkt tot het uitrollen van de software binnen Nederland. Hij was begin 2006 niet ingedeeld voor Rusland.' Hij noemt het idee dat Zijlstra samen met de Shell-topman en de Russische president in een kamer zat 'volstrekt belachelijk' en zelfs 'lachwekkend'.

'Zeer onwaarschijnlijk'

Ook Shell-topman Jeroen van der Veer kan het zich niet voorstellen. 'Ik herhaal: Ik heb nooit tegelijk met de heer Poetin en de heer Zijlstra in één kamer gezeten', zegt h j tegen de Volkskrant. Net na Zijlstra's aantreden op Buitenlandse Zaken, nu drie maanden geleden, had Van der Veer ook al verklaard: 'Al mijn bezoeken aan president P, daar was Halbe niet b j.'

'Na die eerdere publicatie liet Zijlstra zijn woordvoerders deze discrepantie wegpoetsen met de bewering Zijlstra weliswaar 'niet aan de gesprekstafel had gezeten, maar wel in de ruimte aanwezig was'. Daarmee werd de suggestie gewekt dat Van der Veer hem misschien was vergeten. Maar dat vindt Van der Veer dan weer een merkwaardige suggestie. 'Dat lijkt mij onwaarschijnlijk.' Hoe het kan dat de minister dit dan toch blijft volhouden? 'Dat moet de heer Zijlstra zelf maar uitleggen.'

Maar dat is precies wat Zijlstra sinds z jn aantreden in oktober weigert te doen. Vragen van de Vo kskrant blijven wekenlang onbeantwoord. De reden is dat h j 'niet op het verleden wil ingaan'.

Moskou weet van niks

Zeker is dat Zijlstra's uitspraken uit 2016 ook in Moskou niet onopgemerkt zullen blijven. Een woordvoerder van president Poetin laat de Vo kskrant desgevraagd weten dat in Moskou niets bekend is over een eerdere ontmoeting van Zijlstra, Poetin en Van der Veer. Iedereen die in de buurt komt van de president wordt om veiligheidsredenen uitgebreid gescreend, maar Zijlstra staat niet in de dossiers, zegt het Kremlin. 'We hebben de informatie van de ontmoetingen tussen de president en Jeroen van der Veer nagekeken. Helaas hebben we de lijst met aanwezigen niet meer.'

Is het mogelijk dat het Kremlin de nieuwe minister niet nu al in de problemen wil brengen? De Russen en Nederlanders staan niet bepaald op goede voet met elkaar. Een van Zijlstra's belangrijkste taken het komende jaar is om namens Nederland de toch al zeer moeizame relatie met Rusland glad te strijken zodat Moskou zoveel mogelijk medewerking verleent aan het MH17-proces. De daders die gebruik maakten van een Russische Buk-raket, moeten mogelijk vanuit Rusland uitgeleverd worden aan de rechtbank in Den Haag. Rusland ontkent elke betrokkenheid.

Ondertussen zijn de Russen erg ontstemd omdat het Nederlandse kabinet Moskou consequent beschuldigt van het verspreiden van nepnieuws en desinformatie. Als Zijlstra het datsja-verhaal heeft verzonnen, heeft Poetin een stevige stok om mee terug te slaan.

Dat is precies het probleem, denkt Zijlstra's voormalige Shell-collega. H j vermoedt dat Zijlstra heeft 'zitten bluffen' over zijn ontmoeting met Poetin. 'Voorheen was dat geen probleem, maar nu hij minister is wel.'

From: 10.2e
To: 10.2e
Subject: Publicatie Zijlstra en Poetin
Date: dinsdag 6 februari 2018 21:52:35

Beste 10.2e ,

De Volkskrant blijft aansturen op publicatie aan het einde van deze week. Dus graag ontvangen wij nog steeds een reactie op het verhaal over Zijlstra's eerdere ontmoeting met Poetin.

Het aanbod om volgende week mee te vliegen naar Moskou klinkt aantrekkelijk, maar daar wil de Volkskrant geen gebruik van maken als dit betekent dat we van jullie geen voorbeschouwing mogen publiceren zoals wij die naar jullie toe hebben gestuurd.

Volgens mij stellen we een simpele vraag: Was Zijlstra in die datsja met Poetin en Van der Veer en zo ja wanneer en in welke hoedanigheid? En heeft hij Poetin echt horen zeggen wat hij beweert te hebben gehoord? Ik zou niet weten waarom die vraag pas in of na Moskou beantwoord kan worden.

Uiteraard staat de Volkskrant open voor een groot interview met Zijlstra over zijn buitenlandbeleid. Ik doe dat graag voor, tijdens of na Moskou. Het kan resulteren in een mooie spread over de minister en zijn beleid. Maar dat staat los van de nu al wekenlang openstaande vraag over de datsja.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,
10.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

From: 10.2e
To: 10.2e
Subject: Zaterdagaanbod Zijlstra
Date: woensdag 7 februari 2018 10:51:30

Beste 10.2e

Over je aanbod om zaterdag face to face met Zijlstra te spreken: dan doen wij graag, mits hij antwoord gaat geven op de vragen over de datsja. We gaan er ook vanuit dat ik kan citeren uit het gesprek. Separaat zijn wij ook geïnteresseerd in een breder interview met de minister over zijn beleid. Maar dat gaan we niet zaterdag doen. Daar nemen we op een ander moment rustig de tijd voor. De Volkskrant mikt nog steeds op publicatie van het stuk over Zijlstra en Poetin dat ik je eerder toestuurde. Maar we geven Zijlstra graag nogmaals - nu voor de vijfde keer - gelegenheid tot wederhoor. Wat ons betreft kan dat ook telefonisch vanuit China. Als hij het per se face to face op zaterdag wil doen, dan doen we dat. Dan publiceren we maandag. Als jij kan bevestigen dat we zaterdag antwoord krijgen, dan stellen we het stuk dus uit tot maandag.

Voor de zekerheid, hier nogmaals de zes vragen waar wij antwoord op willen hebben.

1. Hoe kan het dat Van der Veer dat ontkent dat Zijlstra met hem in de datsja was en hoe kan het voormalige collega van zelfde afdeling zegt: wij kwamen niet eens in de buurt van Van der Veer, laat staan bij Poetin? Was Zijlstra wel in de datsja? En zo ja, wie kan dat bevestigen?

2. In welke hoedanigheid was Zijlstra destijds in de datsja? Als ingehuurd Shell-medewerker? Klopt het dat Zijlstra destijds een van de ingehuurde personen was die een softwaresysteem moest implementeren voor het bijhouden van de creditcarduitgaven van Shell-managers? Deed hij dat werk ook in Moskou en was hij mede via dit werk uitgenodigd in de datsja?

3. Wanneer was Zijlstra met Poetin in een datsja? Op het VVD-congres op 21 mei 2016 heeft Zijlstra gezegd: 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin. Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond.' Kan Zijlstra preciezer zeggen welke dag of welke maand hij in de datsja was? In Moskou is het niet bekend wanneer Zijlstra er zou zijn geweest.

4. Wat heeft Poetin gezegd tijdens de ontmoeting? Op het VVD-congres zegt Zijlstra: 'Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.' Weet Zijlstra zeker dat hij woorden van deze strekking heeft gehoord? Er zijn Ruslandkenners die het ondenkbaar achten dat Poetin in het bijzijn van laag geplaatste buitenlanders zou hebben gezegd dat de Baltische Staten bij Rusland horen en dat Kazachstan ook leuk zou zijn om te hebben.

5. In welke taal sprak Poetin in de datsja? Had Zijlstra de beschikking over een vertaler waardoor hij kon verstaan wat Poetin zei? Of had hij een oortje in met simultaan-vertaling? Of volgde hij Poetin op televisie met ondertitels?

6. Wanneer precies reist Zijlstra als minister naar Moskou toe?

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e [@volkskrant.nl](mailto:10.2e@volkskrant.nl)
www.volkskrant.nl

----- Doorgestuurd bericht -----

Van: 10.2e [@volkskrant.nl](mailto:10.2e@volkskrant.nl)>

Datum: 6 februari 2018 om 21:52

Onderwerp: Publicatie Zijlsta en Poetin

Aan: 10.2e [@minbuza.nl](mailto:10.2e@minbuza.nl)>

Beste 10.2e

De Volkskrant blijft aansturen op publicatie aan het einde van deze week. Dus graag ontvangen wij nog steeds een reactie op het verhaal over Zijlstra's eerdere ontmoeting met Poetin.

Het aanbod om volgende week mee te vliegen naar Moskou klinkt aantrekkelijk, maar daar wil de Volkskrant geen gebruik van maken als dit betekent dat we van jullie geen voorbeschuwing mogen publiceren zoals wij die naar jullie toe hebben gestuurd.

Volgens mij stellen we een simpele vraag: Was Zijlstra in die datsja met Poetin en Van der Veer en zo ja wanneer en in welke hoedanigheid? En heeft hij Poetin echt horen zeggen wat hij beweert te hebben gehoord? Ik zou niet weten waarom die vraag pas in of na Moskou beantwoord kan worden.

Uiteraard staat de Volkskrant open voor een groot interview met Zijlstra over zijn buitenlandbeleid. Ik doe dat graag voor, tijdens of na Moskou. Het kan resulteren in een mooie spread over de minister en zijn beleid. Maar dat staat los van de nu al wekenlang openstaande vraag over de datsja.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,
10.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

From: 10.2e
 To: 10.2e
 Subject: Gesprek zaterdag 09.15 uur
 Date: woensdag 7 februari 2018 18:17:48

Beste 10.2e

Dank voor je whatsappbericht. We willen graag een gesprek.

Wat ons betreft is het akkoord om zaterdag om 09.15 uur af te spreken op Schiphol. Regel jij een gesprekszaal of zal ik dat doen?

Ook deze voorwaarden die je appte zijn akkoord: 'concepttekst voor autorisatie voorgelegd krijgen voorafgaand aan publicatie. Ook wil ik graag de afspraak maken dat we geïnformeerd worden als jullie besluiten al op zondag (online) te publiceren'.

Dan je opmerking over de inhoud van het gesprek. De Volkskrant is nu nadrukkelijk geïnteresseerd om antwoord te krijgen op onze vragen. Natuurlijk mag Zijlstra er ook meer bij vertellen over Rusland. Maar het resultaat is op dit moment geen interview over Rusland. Het resultaat is wederhoor op ons verhaal. Of een heel ander verhaal als blijkt dat Zijlstra een heldere verklaring heeft over zijn Poetin-ontmoeting.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e@volkskrant.nl
www.volkskrant.nl

Hi 10.2e drukke dag in Peking, kwam er niet aan toe meteen te antwoorden. Wil je laten weten dat ik akkoord ga met je voorwaarden, mits je ook akkoord gaat met mijn voorwaarden: je kunt de minister citeren. Ik verzeker je dat hij al je vragen zal beantwoorden. Dat komt goed, je hebt mijn woord. Nogmaals: het ging om het face to face element, waardoor het gesprek, ivm de vele reizen, nu in het weekend moet plaatsvinden. Voor niemand prettig, maar het is niet anders. Daarin komen we jullie graag tegemoet.

Daar staat wat mij betreft tegenover dat we een concepttekst voor autorisatie voorgelegd krijgen voorafgaand aan publicatie. Ook wil ik graag de afspraak maken dat we geïnformeerd worden als jullie besluiten al op zondag (online) te publiceren. En tot slot, ik heb er begrip voor dat je afziet van het grote interview (jammer, want was een mooie aanleiding voor twee vliegen in 1 klap). Maar het is wel zo dat je hebt aangestuurd op een gesprek specifiek voorafgaand aan de reis naar Moskou. Laten we het gesprek dan ook vanuit die inhoud voeren. Over Rusland, over de reis, over de aard van de citaten die je aanhaalt. Die 100 dagen en rondje wereld laten we dan zitten, maar een béétje inhoud vind ik altijd wel aangenaam, en verdient een plek in je artikel.

Als je hiermee kunt leven stel ik voor dat we direct na onze nachtvlicht uit Japan, bij aankomst in Nederland, zaterdag om 9.15u op Schiphol afspreken.

Het is inmiddels tegen 1am, mijn licht gaat hier uit. Heb er vertrouwen in dat we eruit komen. Hoop van je te horen. Weltrusten!

Verstuurd vanaf mijn iPhone

From: 10.2e
 To: 10.2e ; 10.2e 10.2e
 Subject: VERTROUWELIJK
 Date: zondag 11 februari 2018 13:30:21

Voorkopie concept Volkskrant morgen. 11.1

Niet voor verdere verspreiding.

From: 10.2e
 Sent: zondag 11 februari 2018 14:05:08
 To: 10.2e n
 Subject: Nieuws + interview Zijlstra

Beste 10.2e

Hieronder zoals beloofd het nieuws en interview met Zijlstra voor publicatie. De quotes zijn overgetikt van band. Nog twee dingen:

1. Was Rutte ook op de hoogte was van de deze onwaarheid die Zijlstra heeft verteld over zijn bezoek aan Poetin? Zo ja, wanneer?
2. Zijlstra brengt ons in een uiterst lastig parket door de naam van Van der Veer niet te willen noemen. Het is overduidelijk dat hij die naam bedoelt. Bovendien hebben hij en de VVD eerder zelf de link met Van der Veer gelegd. Die eerdere links staat dus ook in ons verhaal.

Graag horen wij uiterlijk vandaag (zondag) om 16.00 uur of er feitelijke onjuistheden in het stuk staan. Ik ga ervan uit van niet. Wij publiceren maandagochtend in de krant + online. Maar als jullie eerder met dit verhaal naar buiten treden, dan doe wij dat uiteraard ook. Ik ga ervan dat je mij belt als dit zo is.

Met vriendelijke groet,

10.2e
 e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl

www.volkskrant.nl

NIEUWS

Natalie Righton

Den Haag

Minister Halbe Zijlstra van Buitenlandse Zaken heeft jarenlang gelogen over een ontmoeting met Vladimir Poetin. In tegenstelling tot zijn eerdere beweringen was de VVD'er in 2006 niet aanwezig op een bijeenkomst met de Russische president in diens buitenhuis.

Dit heeft Zijlstra zaterdag toegegeven in een gesprek met *de Volkskrant*. Uit onderzoek van de krant bleek dat collega's grote twijfels hadden over het waarheidsgehalte van het treffen met Poetin. 'Het is niet verstandig geweest. Ik had het misschien anders moeten doen', zegt Zijlstra na confrontatie met het onderzoek.

De ontboezeming komt op een ongelegen moment. Morgen [DINSDAG] vliegt Zijlstra voor het eerst als minister naar Moskou voor een ontmoeting met zijn ambtsgeenoot Sergej Lavrov. Het onderwerp MH17 staat hoog op de agenda. Rutte III beschuldigt het Russische regime openlijk van het verspreiden van desinformatie hierover. Nu blijkt de eigen minister van Buitenlandse Zaken jarenlang een nepverhaal over Poetin te hebben verteld.

Onder meer op een VVD-congres in mei 2016 waarschuwde Zijlstra zijn kiezers voor een oorlog met Rusland. 'Ik was begin 2006 aanwezig in de datsja van Vladimir Poetin', zegt Zijlstra in de toespraak die online nog circuleert. 'Ik was medewerker. Ik was weggestopt achterin het zaaltje waarin het plaatsvond. Maar ik kon heel goed horen wat het antwoord van Vladimir Poetin was op de vraag wat hij verstond onder Groot Rusland. Want Groot Rusland is waar hij naar terug wil. En zijn antwoord was: dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. En Kazachstan was nice to have.'

Zijlstra heeft het verhaal naar eigen zeggen sinds 'begin 2014' zowel binnen als buiten de VVD verteld. Hij zou samen met Shell-topman Jeroen van der Veer (Zijlstra werd rond 2006 soms door Shell ingehuurd voor it-projecten) en Poetin in de datsja hebben gezeten. Dat zeiden ook zijn spindoctors in oktober vorig jaar bij zijn aantreden als minister. Zij gebruikten de anekdote om de kritiek op de gebrekkige buitenlandervaring van de kersverse minister te pareren.

Zijlstra heeft de anekdote van iemand anders geleend, geeft hij nu toe. Dat deed hij naar eigen zeggen om zijn bron te beschermen. 'Ik heb toen de keuze gemaakt: oké, dit is een belangrijk geopolitiek verhaal. De implicaties daarvan zijn stevig. Ik heb het verhaal toen naar mijzelf getrokken, om te zorgen dat de persoon die er wel bij was zelf niet de onthullende factor werd. Omdat dit ook implicaties voor hem of zijn bedrijf kon inhouden.'

Zijlstra wil niet zeggen van wie hij het heeft, omdat hij de bron en diens bedrijf dan in problemen zou brengen. Gezien de eerdere hoofdrol van Van der Veer in de verzonden anekdote en diens tamelijk unieke toegang tot Poetin, kan het bijna niet

anders dan dat hij op Van der Veer doelt. Maar geconfronteerd met die vraag, weigert Van der Veer nog iets te zeggen over Poetin en Zijlstra.

Poetins woorden, zoals die door Zijlstra worden geciteerd, zijn zwaarbeladen omdat het Westen ze zou kunnen opvatten als een verkapte oorlogsverklaring tegen de Baltische Staten, met alle geopolitieke gevolgen van dien. Ruslandkenners achten het onwaarschijnlijk dat Poetin zijn militair-strategische dagdromen in deze bewoordingen heeft gedeeld met niet-Russische gasten.

De bewindsman houdt vol dat de 'inhoud van de boodschap klopt' en vindt daarom dat hij 'geen desinformatie heeft verspreid'. Hij denkt niet dat Russen zijn nepverhaal tegen hem zullen gebruiken. 'Als ze dat al zouden proberen, dan maak ik meteen de afslag naar de inhoud. Dan zal ik zeggen: wilt u dan ontkennen dat dit verhaal waar is? Ze weten zelf ook donders goed wat er in het hoofd van Poetin omgaat.'

INTERVIEW

Halbe Zijlstra

Door Natalie Righton

'Omdat dat klopt', antwoordt Halbe Zijlstra zaterdagochtend onomwonden op de vraag waarom voormalig Shell-topman Jeroen van der Veer blijft volhouden dat Zijlstra er niet bij was tijdens zijn ontmoetingen met de Russische president Vladimir Poetin in 2006. We zitten in de persruimte op Schiphol, Zijlstra is net teruggekomen van een dienstreis naar Japan. Gekleed in een trui en met vermoeide ogen geeft hij binnen een minuut toe: 'Het is vrij simpel: Ik was daar niet bij.'

De twijfels over het waarheidsgehalte van Halbe Zijlstra's ontmoeting met Poetin begonnen direct na zijn aantreden als minister van Buitenlandse Zaken, eind oktober vorig jaar. Volgens VVD-prominenten was Zijlstra voorafgaand aan zijn politieke carrière 'voor Shell de wereld overgevlogen' en was hij zodoende samen met Van der Veer terechtgekomen in het buitenhuis van de Russische president.

'Al mijn bezoeken aan president P, daar was Halbe niet bij', mailde Van der Veer vorig jaar na vragen van *de Volkskrant*. Het verhaal had argwaan gewekt op de redactie, omdat Poetin slechts bij hoge uitzondering Nederlanders ontmoet en dan alleen als

zij zeer hooggeplaatst zijn, zoals de koning. Zijlstra was gemeenteraadslid in Utrecht in de tijd dat hij Poetin beweerde te hebben ontmoet. Hij werd via zijn eenmansbedrijf weliswaar soms ingehuurd voor it-projecten voor Shell, maar was een kleine zelfstandige ondernemer. Was het aannemelijk dat Zijlstra in die hoedanigheid zou aanschuiven bij miljardenonderhandelingen tussen Shell en Poetin?

Maandenlang weigerde Zijlstra opheldering te geven op vragen hierover van *de Volkskrant*. Na Van der Veers uitspraak dat Zijlstra nooit met hem mee was naar Poetin, probeerden Zijlstra's woordvoerders de discrepantie weg te poetsen met de bewering hij weliswaar 'niet aan de gesprekstafel had gezeten, maar wel in de ruimte aanwezig was'.

Daarmee werd de suggestie gewekt dat Van der Veer hem misschien was vergeten. Dat vond Van der Veer dan weer een merkwaardige suggestie. 'Dat lijkt mij onwaarschijnlijk', zei hij in januari na nieuwe vragen van de Volkskrant. Hoe het kon dat de minister dit dan toch bleef volhouden? 'Dat moet de heer Zijlstra zelf maar uitleggen.' En: 'Ik herhaal: Ik heb nooit tegelijk met de heer Poetin en de heer Zijlstra in één kamer gezeten'.

De twijfel groeide omdat ook andere oud-Shell-collega's die zich meldden niet konden geloven dat Zijlstra destijds bij Poetin was beland. 'Zijlstra had de positie daar totaal niet voor', zegt een voormalige Shell-collega die tot 2005 de afdeling leidde waarvoor Zijlstra werkte. 'Hij was toen maar een simpele ingehuurde kracht. Hij was betrokken bij het opzetten van een creditcardsysteem voor Shell-managers. Zijlstra moest de software daarvoor uitrollen. We zaten met een man of zes op een afdelinkje boven Den Haag Centraal. Wij kwamen niet in de búúrt van Van der Veer, laat staan bij Poetin'. Hij noemde het idee dat Zijlstra samen met de Shell-topman en Poetin in een kamer zat 'volstrekt belachelijk' en 'lachwekkend'.

Twee andere voormalige Shell-collega's, die tot 2006 als direct leidinggevende van de huidige minister werkten, vertelden dat Zijlstra in die tijd weliswaar was doorgegroeid tot de wereldwijde manager van het creditcardproject – een 'hoge projectfunctie' in Londen – maar 'vanuit die functie had hij geen directe toegang tot de heer Van der Veer'. Over een eventuele ontmoeting met Poetin zei de een: 'Hij heeft mij er in ieder geval nooit iets over verteld.' De ander: 'Het is niet aannemelijk.'

Geconfronteerd met deze citaten en na vele telefoontjes zwicht Zijlstra in de persruimte van Schiphol.

Dus u was niet bij Poetin?

‘Daar was iemand anders bij. Die heeft mij dat persoonlijk verteld. Op de vraag wat Poetins definitie was van Groot Rusland, antwoordde hij: “Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten.” Ik vond het van groot belang om dat geopolitieke verhaal te vertellen. Ik heb daar toen in één-op-één gesprekken met anderen weleens aan gerefereerd. Ik heb het verhaal toen naar mijzelf getrokken om te zorgen dat de persoon die bij het gesprek aanwezig was niet de onthullende factor zou zijn. Omdat dat ook implicaties voor hem of zijn bedrijf kon inhouden.’

Wanneer heeft hij de anekdote aan u verteld?

‘In de eerste helft van 2014. Ik had toen als VVD-fractievoorzitter sessies met mensen om bepaalde onderwerpen te bespreken. Dit was een één-op-één gesprek over Rusland. Ik heb overal – ook in publieke uitingen – nooit de link met hem gelegd.’

Door VVD-prominenten is nadrukkelijk bij media geplugd dat u met Jeroen van der Veer in die datsja met Poetin zat.

‘Ik weet eerlijk gezegd niet wat de VVD geplugd heeft.’

Dat verhaal. Als onderstreping van uw buitenlandervaring.

‘Ja, dat was ook waarom het oncomfortabel werd.’

Heeft u ook binnen de VVD volgehouden dat u in die datsja was met Jeroen van der Veer?

‘Ja, altijd. Ik heb nooit een ander verhaal verteld. Want *du moment* dat je het anders vertelt en je daar wèl zegt: joh het was iemand anders, dan is de kans dat iemand het gaat vertellen aanwezig... dan is dus alsnog bekend wie het wel was. Mensen hebben mij wel gevraagd: waarom was je daar? Met Shell, zei ik dan. Eerlijk gezegd is daar ook op een gegeven moment de naam van Van der Veer aan gekoppeld. Want het was ook wel bekend dat die daar zat. Het wordt dan *hear say*.

‘Het was eigenlijk nooit een item, tot ik minister ging worden. Ik zat in Londen en ik weet nog dat iemand mij dat AD-verhaal toestuurde (waarin melding werd gemaakt van Zijlstra’s en Van der Veers zogenaamde bezoek aan Poetin, red.) en toen kreeg het een heel andere lading. Want toen werd het: kijk die Zijlstra eens internationale ervaring hebben. Terwijl ik alleen dat inhoudelijke verhaal wilde vertellen. Vanaf dat

moment heb ik iedereen die daar een vraag over stelde gezegd: ik ga daar niks over zeggen. Want ik dacht: ik ga dit verhaal niet verder aanwakken.'

Heeft u nooit getwijfeld of het verstandig was om uzelf daar te situeren in het buitenhuis van Poetin terwijl u daar helemaal niet was geweest?

'Nou, er was wel een afweging van: oké hoe vertel je dit zonder de bron te onthullen? Ik dacht toen: het geeft het verhaal inhoudelijk veel meer kracht als je het verhaal dan uit jezelf vertelt. Maar het feit dat we dit interview nu hebben... nu denk ik dat het niet verstandig was. Ik sta er nog wel achter dat ik de bron niet heb genoemd. Maar ik had het misschien anders moeten doen.'

Bij de Volkskrant noemen we bronnen som ook niet bij naam. Maar we gaan niet zeggen dat we zelf iets van Poetin hebben gehoord als dat niet zo is.

'Nee, maar het moet ook niet zo worden dat ik een verhaal vertel dat ik heb gehoord van het neefje van de achterbuurvrouw haar moeder.'

U was fractievoorzitter van de VVD. U had kunnen zeggen: wij spreken vaak met mensen die internationaal opereren en de boodschap is zus en zo. Heeft u uzelf niet gewoon wat groter willen maken met dat verhaal?

'Nee, dat is ook waarom ik – toen het die wending nam voor mijn aantreden – dat ik het ben gaan wegduwen. Omdat het precies de verkeerde lading kreeg. Het ging namelijk niet meer om de inhoud. Maar het ging om dit punt.'

Had u dan niet beter toen al kunnen zeggen: ik was er niet?

'Nou, degene die dat toen hebben gevraagd, hebben dat antwoord ook gekregen.'

Ik heb het ook gevraagd, maar ik heb het antwoord niet gekregen.

'Omdat er ook een element aan vastzit dat ik niet op papier kan beantwoorden. Anderen hebben eerder de vraag gesteld, die hebben het antwoord gekregen.'

U gaat het nu ook op papier bevestigen, dus waarom heeft u dat toen niet gedaan?

'Toen het verhaal speelde, heb ik het verhaal weggeduwd, Ja, je kunt een publiek statement doen: oh *by the way* ik was daar niet bij.'

Ja.

‘Ja, maar dat was op dat moment helemaal niet aan de orde. Ik heb aan iedereen gezegd die het toen vroeg : joh, ik ga er niks meer over zeggen.’

Ik zit hier nu aan tafel met u, nadat de Volkskrant wekenlang vragen heeft gesteld. U had het ook in oktober of na uw aantreden in november kunnen vertellen.

‘Bij het aantreden heb ik gezegd: ik ga er verder niks over zeggen.’

Maar u heeft niet gezegd: ik was er niet.

‘ Klopt.’

Aangezien u komende week naar Moskou gaat, komt u in een ongemakkelijke situatie. U hebt iets verteld over Poetin en dat is niet zo. Bent u niet bang dat de Russen dat tegen u gaan gebruiken?

‘ Als zij hier een discussie over willen, ga ik die graag aan. Maar wel op de inhoud. Ik praat graag met hen wat er gebeurt in Oost-Oekraïne en op de Krim. Als het goed is weten ze donders goed wat er in het hoofd van Poetin omgaat, dus ze zullen ook niet heel verrast zijn.’

De Russen zeggen geregeld tegen de Nederlandse regering en het onderzoeksteam van MH17 dat zij desinformatie verspreiden. Bent u niet bang dat de Russen nu een stok hebben om ons mee te slaan. Zie je wel: jullie eigen minister verspreidt desinformatie.

‘Het is geen desinformatie.’

Nou, u hebt verteld dat u daar was met Poetin en dat is niet waar.

‘ De content is gewoon waar.’

U hebt verteld dat u daar was met hun leider en dat is niet waar.

‘Dat de boodschapper een ander was, dat is waar, daar draai ik niet omheen. Daar moet je gewoon open over zijn. Maar de boodschap zelf, de informatie is gewoon juist.

Was het verstandig om de bron te beschermen? Ja. Was het verstandig om de bron te beschermen op de manier waarop ik het heb gedaan? Nee, dat was onverstandig. Maar de informatie is juist.'

Het is nogal wat, ook inhoudelijk, dat u zegt dat Poetin oorlog zou zoeken met Europa.

'Hij zegt wat anders. Hij zegt: dit is mijn definitie van Groot Rusland. Als dat je definitie is, wil dat nog niet zeggen dat hij meteen met het leger de grens overtrekt.'

U waarschuwt uw toehoorders op het VVD-congres van 21 mei 2016 wel voor oorlog met Rusland. U zegt letterlijk: "Een wereld waarin het heel goed mogelijk is dat wij in Europa weer te maken krijgen met een oorlog. Een oorlog met Rusland." U zegt dat bovendien op basis van een ervaring die er niet was.

'Ja, klopt. In die speech geef ik een aantal bedreigingen aan die er op dat moment spelen. Je moet bedenken: Oekraïne was aan de gang, de Krim was geweest, Als je dan ook de Baltische Staten noemt. Die zijn lid van de Navo. Als hij dat ook zou doen, dan hebben we een probleem. Het is niet voor niets dat de Navo *forward presence* heeft neergezet (vooruitgeschoven militairen eenheden, red.). Omdat het gevaar dat van Rusland uitgaat natuurlijk breder werd herkend.'

Maar de woorden zo formuleren, dat heb ik Poetin nog niet horen doen. Dat zou het Westen direct kunnen opvatten als een dreigement. Heeft u die woorden wel echt goed begrepen?

'Jazeker.'

U noemt de dreiging vanuit Rusland reëel, maar tot een oorlog zal het toch niet komen vanwege de Navo-beschermingsmaatregelen?

'Gezien het geopolitieke beeld dat in het Kremlin leeft, zou het heel onverstandig zijn om Navo-troepen uit oost-Europa terug te trekken.'

Heeft u het in 2016 niet iets te sterk aangezet? Toen was er toch ook al Navo-bescherming?

'Als je het hebt over de geopolitieke gevaren: die waren er in 2016, maar zijn er nu nog steeds. Een oorlog met Rusland is reëel op het moment dat je als Navo niet zorgt dat je voorzorgsmaatregelen neemt. Die hebben we genomen.'

Dus die waarschuwing voor Rusland, daar staat u nog steeds achter?

‘Ja.’

From: 10.2e
To: [Zijlstra, Halbe](#)
Subject: FW: alinea over de bron
Date: zondag 11 februari 2018 15:17:09

Dit is de tekst van Volkskrant bij het uitblijven van de bevestiging van Van Der Veer.

From: 10.2e
Sent: zondag 11 februari 2018 16:45:58
To: 10.2e
Subject: alinea over de bron

Zijlstra wil niet zeggen van wie hij het heeft, omdat hij de bron en diens bedrijf dan in problemen zou brengen. Een goed ingevoerde bron meldt dat het om Van der Veer zelf gaat, maar de minister wil dat niet bevestigen. Geconfronteerd met die vraag, weigert Van der Veer nog iets te zeggen over Poetin en Zijlstra.

Met vriendelijke groet,

10.2e

[Redacted signature block]

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e [@volkskrant.nl](mailto:10.2e@volkskrant.nl)
www.volkskrant.nl

From: 10.2e [redacted]
To: 10.2e [redacted]
Cc: 10.2e [redacted]
Subject: RE: Nederlandse correspondenten in Moskou
Date: zondag 11 februari 2018 19:53:53

10.2e 10.2e

Goed je te horen, 10.2e

Je vragen:

x [redacted]

Iets anders:

Volkskrant brengt morgen een stuk dat reacties teweeg kan brengen in Moskou 11.1 [redacted]. Daarin overigens ook de datum van het bezoek; uitnodiging voor het persmoment kan morgen dus uit.

11.1 [redacted]

Morgen meer. Ook goed dan even te bellen.

Hartelijke groet,

10.2e [redacted]

10.2e [redacted]

From: 10.2e [redacted]
Sent: woensdag / februari 2018 11:48:37
To: 10.2e [redacted]
Cc: 10.2e [redacted]
Subject: Nederlandse correspondenten in Moskou

Beste 10.2e [redacted]

x [redacted]

Met vriendelijke groeten,

10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 1 februari 2018 15:33

Aan: 10.2e @minbuza.nl>

CC: 10.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: interviewverzoeken Russische media

Beste 10.2e

Ik begreep dat je al even met 10.2e contact gehad over de Nederlandse correspondenten hier in Moskou en het bezoek van de minister.

x

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Met vriendelijke groeten,

10.2e

10.2e

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden

10.2e

Kalashny Pereulok 6

Moskou, Russische Federatie

Tel. 10.2e

10.2e @minbuza.nl

www.thenetherlandsandyou.nl

From: Zijlstra, Halbe 10.2e

To: Jones, Renee 10.2e

Sent: 11-02-2018 21:51:39

Subject: RE: Berichtgeving Volkskrant

Beste Renee,

Heel goed om morgen zo vroeg als mogelijk de condoleances te bezorgen. 11.1
ik denk dat je daarbij kan helpen dan laat ik het je weten,
11.1

Groet,

Halbe

From: Jones, Renee

Sent: zondag 11 februari 2018 20:12:01

To: Zijlstra, Halbe

Subject: RE: Berichtgeving Volkskrant

Dag Halbe,

Wat betreft het eerste punt, ik heb het mobiele nummer van 10.2a niet, zal kijken of ik het vanavond nog te pakken kan krijgen . Laat je weten. In ieder geval kan ik morgen vroeg een condoleance brief van jou laten bezorgen bij het MID.

11.1

En laat weten wat ik hier nog voor je kan doen.

Veel sterkte!

Met hartelijke groet,

Renee

From: Zijlstra, Halbe

Sent: zondag 11 februari 2018 19:31:20

To: Jones, Renee

Subject: Berichtgeving Volkskrant

Beste Renee,

Ten eerste de vraag of je voor mij het mobiele nummer van 11.1 hebt, zodat ik hem kan condoleren met het vliegtuigongeluk van vandaag.

Ten tweede wil ik je melden dat er morgen (maandag) een buitengewoon vervelend verhaal over mij in de Volkskrant verschijnt dat impact zal hebben op mijn bezoek van komende woensdag. Ik heb namelijk in 2016 in een speech verteld van een ontmoeting met president

Poetin waarbij hij aangaf dat hij streeft naar Groot-Rusland en dat dit volgens hem bestaat uit Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten. Deze bespreking met president Poetin heeft daadwerkelijk plaatsgevonden begin 2006, maar ik was daar zelf

niet bij. De persoon die aan tafel zat met president Poetin heeft dat persoonlijk aan mij verteld en vanwege de grote geo-politieke betekenis van de woorden van Poetin wilde ik dat gebruiken in het politieke debat. Aangezien het onthullen van de persoon voor

hem en zijn bedrijf gevolgen zou kunnen hebben, heb ik de bron niet genoemd en heb ik het verhaal beschreven alsof ik er zelf bij was. 11.1

Dit gaat impact hebben op mijn bezoek van woensdag en dat is buitengewoon vervelend. Excuus daarvoor.

Met vriendelijke groet,

Halbe Zijlstra

From: Zijlstra, Halbe 10.2e

To: 10.2e@gmail.com>; 10.2e@minaz.nl>

Sent: 11-02-2018 21:54:04

Subject: FW: Verklaring

Ter info onze reactie als het artikel morgen verschijnt.

Groet,

Halbe

From: 10.2e

Sent: zondag 11 februari 2018 21:50:16

To: Zijlstra, Halbe

Subject: Verklaring

Verklaring Halbe Zijlstra:

"Het klopt dat ik niet aanwezig was bij de bespreking in de datsja van president Poetin. De bespreking heeft echter wel degelijk plaatsgevonden en degene die daarbij aanwezig was heeft mij verteld wat president Poetin daar gezegd heeft over Groot-Rusland. De

geo-politieke betekenis van die woorden waren en zijn groot. Zeker gezien de annexatie van de

Krim, het voortdurende conflict in Oost-Oekraïne en het feit dat de Baltische staten lid zijn de NAVO. Ik vond het daarom van groot politiek belang deze uitspraken

wereldkundig te maken. Om de persoon die de bewuste uitspraak van Poetin zelf heeft gehoord in bescherming te nemen heb ik het citaat destijds op mezelf betrokken. Ik heb geweigerd, en blijf dat doen, de bron publiekelijk te onthullen. De bron die me over

het citaat van Poetin vertelde, heeft de gebeurtenissen vertrouwelijk bevestigd aan de Volkskrant en stelt het op prijs dat ik de anonimiteit waarborg. De manier waarop ik de bron heb willen beschermen en de inhoud van mijn boodschap over Rusland heb willen

onderstrepen was onverstandig, dat is me volstrekt helder.”

From: 10.2e
To: 10.2e ; Bergsma, Daphne; 10.2e
Subject: Morgen
Date: zondag 11 februari 2018 22:53:32

Morgen in Volkskrant een stuk dat ongetwijfeld een reactie uit Moskou gaat genereren,
11.1

Zou graag even face to face spreken. Is eind v/d ochtend een mogelijkheid met (aantal van) jullie?

10.2e

From: 10.2e
To: 10.2e ; 10.2e
Subject: FW: Verklaring M over bronbescherming uitspraak Poetin
Date: maandag 12 februari 2018 00:55:18

10.2e, 10.2e, ter info, geen verdere verspreiding svp.
 2e
 Gutenacht. 10.2e

From: 10.2e
Sent: maandag 12 februari 2018 2:58:45
To: Brandt, J; Haspels, Andre; Kleiweg, PJ; Plas, matthijs-vander; Jones, Renee
Cc: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; Dolstra, Remco
Subject: verklaring M over bronbescherming uitspraak Poetin

Joke, André, PJ, Thijs en Renee,

M heeft contact met jullie gezocht over de door hem opgevoerde uitspraak van Poetin over Groot Rusland.

Deze verklaring ging naar het ANP.

ANP en de Volkskrant publiceren in de loop van de nacht.

Groet,

10.2e

+++

Verklaring Halbe Zijlstra:

“Het klopt dat ik niet aanwezig was bij de bespreking in de datsja van president Poetin. De bespreking heeft echter wel degelijk plaatsgevonden en degene die daarbij aanwezig was heeft mij verteld wat president Poetin daar gezegd heeft over Groot Rusland. De geopolitieke betekenis van die woorden waren en zijn groot. Zeker gezien de annexatie van de Krim, het voortdurende conflict in Oost-Oekraïne en het feit dat de Baltische staten lid zijn van de NAVO. Ik vond het daarom van politiek belang deze uitspraken wereldkundig te maken. Om de persoon die de bewuste uitspraak van Poetin zelf heeft gehoord in bescherming te nemen heb ik het citaat destijds op mezelf betrokken. Ik heb geweigerd, en blijf dat doen, de bron publiekelijk te onthullen. De bron die me over het citaat van Poetin vertelde, heeft de gebeurtenissen vertrouwelijk bevestigd aan de Volkskrant en stelt het op prijs dat ik de anonimiteit waarborg. De manier waarop ik de bron heb willen beschermen en de inhoud van mijn boodschap over Rusland heb willen onderstrepen was onverstandig, dat is me volstrekt helder.”

From: 10.2e
To: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Cc: M
Subject: RE: Ochtendoverleg om 7.45u morgen
Date: maandag 12 februari 2018 06:49:47

On my way - tot zo.

10.2e

From: 10.2e
Sent: zondag 11 februari 2018 16:48:39
To: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Cc: M
Subject: Ochtendoverleg om 7.45u morgen

10.2e , 10.2e , 10.2e en 10.2e ,

M is morgen om 7.45u op kantoor voor ochtendoverleg met het team over de Volkskrant.

10.2e

From: 10.2e
To: 10.2e @shell.com"
Cc: 10.2e
Subject: verklaring minister Zijlstra
Date: maandag 12 februari 2018 09:39:00

Hoi 10.2e,

Dank voor je sms. Hierbij de verklaring die wij hanteren.

Hartelijke groet,

10.2e

+++

Verklaring Halbe Zijlstra:

“Het klopt dat ik niet aanwezig was bij de bespreking in de datsja van president Poetin. De bespreking heeft echter wel degelijk plaatsgevonden en degene die daarbij aanwezig was heeft mij verteld wat president Poetin daar gezegd heeft over Groot Rusland. De geopolitieke betekenis van die woorden waren en zijn groot. Zeker gezien de annexatie van de Krim, het voortdurende conflict in Oost-Oekraïne en het feit dat de Baltische staten lid zijn van de NAVO. Ik vond het daarom van politiek belang deze uitspraken wereldkundig te maken. Om de persoon die de bewuste uitspraak van Poetin zelf heeft gehoord in bescherming te nemen heb ik het citaat destijds op mezelf betrokken. Ik heb geweigerd, en blijf dat doen, de bron publiekelijk te onthullen. De bron die me over het citaat van Poetin vertelde, heeft de gebeurtenissen vertrouwelijk bevestigd aan de Volkskrant en stelt het op prijs dat ik de anonimiteit waarborg. De manier waarop ik de bron heb willen beschermen en de inhoud van mijn boodschap over Rusland heb willen onderstrepen was onverstandig, dat is me volstrekt helder.”

From: 10.2e
To: Zijlstra, Halbe
Cc: 10.2e ; 10.2e ; M; 10.2e ; 10.2e
Subject: MV
Date: maandag 12 februari 2018 11:39:11

Halbe,

Verrassing: de volgende mondelinge vraag is aangemeld voor morgen:

- het lid DE ROON (PVV) aan de minister van Buitenlandse Zaken over het bericht 'Halbe Zijlstra geeft leugen toe: ontmoeting met Poetin heeft nooit plaatsgevonden' (Volkskrant nl, 12 februari 2018)

10.2e

From: 10.2e
To: 10.2e; [Plas, matthijs-vander](#); 10.2e; [Somsen, Hester](#); 10.2e; 10.2e
Cc: [BSG-PID](#); [M](#)
Subject: Formeel verzoek Kamerbrief berichtgeving over M
Date: maandag 12 februari 2018 12:01:33
Attachments: [12.feb.brf.minister.docm](#)

Allen,

Bijgaand het formele verzoek van de Kamer n.a.v. berichtgeving over ontmoeting M met Poetin.
Wordt ook regulier via Foxy uitgezet.

Groet!

10.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2e

Verzonden: dinsdag 3 april 2018 14:04

Aan: 10.2e

Onderwerp: FW: Dossier, brief en vragen

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2e

Verzonden: maandag 12 februari 2018 21:45

Aan: 'andre.haspels'

Onderwerp: Dossier, brief en vragen

Hi André,

Heb je voor mij de brief die is verzonden, het dossier voor het debat morgen en de vragen en tzt de antwoorden die kamer heeft ingezonden? En wat was reactie Renee?

Groet,

10.2e

Sent with Good (www.good.com)

From: 10.2e
To: Dolstra, Remco; 10.2e
Subject: FW: Planning feitelijke vragen aanwezigheid bij gesprek met Poetin
Date: maandag 12 februari 2018 21:54:00
Attachments: GRT-Regering-BuZa-34775-V.DOCX

From: 10.2e
Sent: maandag 12 februari 2018 21:52
To: Haspels, Andre 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; Bergsma, Daphne 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; Somsen, Hester 10.2e @minbuza.nl; Jones, Renee 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; Brandt, J <J.Brandt@minbuza.nl>; Ee, Willem-van 10.2e @minbuza.nl
Cc: M <m@minbuza.nl>; BSG-PID 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl
Subject: RE: Planning feitelijke vragen aanwezigheid bij gesprek met Poetin

Allen,

Bijgaand de lijst met feitelijke vragen zoals zojuist binnengekomen van de griffie, 109 stuks. De lijst bevat nog een aantal dubbelingen die de griffie omwille van de snelheid heeft laten staan. Die kunnen in de beantwoording dus samengenomen worden. Deadline voor beantwoording blijft morgen 12u00.

Ik geef jullie ook allemaal toegang tot het Foxy dossier, zodat jullie in hetzelfde document kunnen werken. Links volgen in separate mails.

Groet!

10.2e

From: 10.2e
Sent: maandag 12 februari 2018 19:25
To: Haspels, Andre 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; Bergsma, Daphne 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; Somsen, Hester 10.2e @minbuza.nl; Jones, Renee 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl
Cc: M 10.2e @minbuza.nl; BSG-PID 10.2e @minbuza.nl; 10.2e @minbuza.nl

2

<**10.2e** [@minbuza.nl](mailto:10.2e@minbuza.nl)>; **10.2e** [@minbuza.nl](mailto:10.2e@minbuza.nl)>

Subject: Planning feitelijke vragen aanwezigheid bij gesprek met Poetin

Allen,

Griffier laat weten dat er een meerderheid is voor verzoek Ploumen om een feitelijke vragenronde. Deadline inbreng Kamerleden is 21u00 vanavond, wat betekent dat de vragen tegen 22u00 bij ons zijn. Deadline beantwoording wordt gesteld op 12u00 morgen.

Ik zal de vragen bij deze groep uitzetten, hoor graag als daar namen bij moeten.

Groet!

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 3 april 2018 13:58
Aan: 10.2e
Onderwerp: FW: ACT Kamerbrief

Van: Haspels, Andre [<mailto:10.2e@minbuza.nl>]
Verzonden: maandag 12 februari 2018 23:15
Aan: 10.2e
Onderwerp: RE: ACT Kamerbrief

11.1

From: 10.2e
Sent: maandag 12 februari 2018 23:10:29
To: Haspels, Andre
Subject: RE: ACT Kamerbrief

Dank. 11.1

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: Haspels, Andre [10.2e@minbuza.nl]
Sent: Monday, February 12, 2018 10:21 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2e
Subject: FW: ACT Kamerbrief

10.2e, hierbij de brief. Aan het dossier wordt gewerkt, zal vooral antwoorden op de TK-vragen zijn (die nog binnen moeten komen) en de q and a's, die voor de pers werden gebruikt. 11.1

Gr Andre

From: 10.2e
Sent: maandag 12 februari 2018 17:46:47
To: 10.2e ; BSG-PID
Cc: Haspels, Andre; DGPZ; 1 ; 10.2e ; 10.2e ; M; Bergsma, Daphne; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; Somsen, Hester; Jones, Renee; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: ACT Kamerbrief

Dag 10.2e,

Zoals besproken met **10.2e** in de bijlage de brief voor verzending naar de Kamer.

Hartelijke groeten,

10.2
e

10.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 10.2e [redacted]
[redacted]

To: Zijlstra, Halbe [redacted] 10.2e
[redacted]

Received by: [redacted] 10.2e
[redacted]

Sent: 12-02-2018 23:54:43

Subject: FW: transcript Zijlstra interview december 2017 nrc

[redacted] 10.2g [redacted]
10.2g [redacted]

From: 10.2e [redacted]

Sent: maandag 12 februari 2018 22:43:58

To: 10.2e [redacted]

Subject: transcript Zijlstra interview december 2017 nrc

Hierbij de tekst. Het zo mij vet gezette deel was voor ons de reden om het te laten rusten.

V speaking of Poetin. Hoe zit het nu met dat verhaal over de datsja . Was je daar nu wel of niet?

Z: ik ga daar verder niks over zeggen. Dat is een eigen leven gaan leiden.

Het enige dat

ik erover kan zeggen is dat de uitspraken van Poetin in de datsja gedaan zijn maar ik zat niet aan tafel. Dat is een eigen leven gaan leiden. Maar de bijeenkomst heeft wel plaatsgevonden.

V je hebt hem ook geen hand gegeven?

Z nee.

V maar de uitspraken over wat groot Rusland was zijn gedaan.

Z ja. En die uitspraken hebben wel degelijk op mijn beeld over Rusland een belangrijke impact gehad. Die uitspraken zijn gedaan tegenover.

Van der veer.

V en waar kwam dat beeld dan vandaan dat jij er naast zat?

Z. Omdat van der veer en ik natuurlijk regelmatig contacten hadden

V. Was je elders in de datsja?

Z. Waar ik was gaan we maar even niet op in. Even niet om op te schrijven omdat elke keer als dit verhaal opduikt dit ook voor shell nadelig is, dat de russen dan vervelende dingen gaan doen tegenover

een voor Nederland belangrijk bedrijf.

V. Maar van der Veers lezing dat jij er niet bij was in die kamer, bevestig jij?

Z: nee ik zat niet in die kamer.

V? Wat vind jij van politici in Nederland die zeggen die Poetin daar hebben we niet zo'n probleem mee, dat is wel een toffe vent, de vijand zit elders.

Z. Ik vind dat bijzondere uitspraken.

V. Dat was het diplomatieke antwoord.

Z ja dat schijnt tegenwoordig goed te zijn. Kijk, Rusland onder leiding van Poetin heeft gewoon de Krim geannexeerd. Er is nog elk.

10.2g

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

10.2g

From: [Haspels, Andre](#)
To: 10.2e
Cc: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e
Subject: RE: Planning
Date: dinsdag 13 februari 2018 04:11:55

Thanks, mooi werk. Paar punten

11.1

Ben voor rvi mobiel te bereiken

From: 10.2e
Sent: dinsdag 13 februari 2018 2:59:53
To: Haspels, Andre
Subject: RE: Planning

Hoi Andre,

10.2e, 10.2e, 10.2e en ik zijn net klaar met eerste concept van feitelijke vragen; bijgaand. We hebben de vragen verdeeld; de vragen over Ruslandbeleid en geloofwaardigheid van NL in het buitenland moeten nog door DEU beantwoord worden.

M komt morgen om 8:45uur naar kantoor. And we will take it from there. 11.1

Groet,
10.2e

From: Haspels, Andre
Sent: maandag 12 februari 2018 23:18:38
To: 10.2e
Subject: Planning

10.2e, ik zet wekker om zes uur en kijk dan wat er is aan antwoorden. Ga door vanaf huis naar az (rvi 9.30 uur) maar bereikbaar. Het wordt een spannende dag morgen. Gr Andre

From: 10.2e
To: 10.2e; Haspels, Andre; 10.2e; 10.2e; 10.2e; 10.2e; Bergsma, Daphne; 10.2e; 10.2e; 10.2e; 10.2e; Somsen, Hester; Jones, Renee; 10.2e; 10.2e; Brandt, J; Fe, Willem-van M; BSG-PID; 10.2e; 10.2e
Cc:
Subject: Verklaring Russisch BZ
Date: dinsdag 13 februari 2018 09:46:47

Collega's,

MID komt zojuist met onderstaande verklaring over het aanstaande bezoek van M aan Moskou. Een dergelijke verklaring wordt ook bij andere bezoeken aan de vooravond gepubliceerd. 11.1

Het commentaar van BZ-woordvoester 10.2e op de politieke commotie beperkt zich tot dusver tot een *"We verwachten onze Nederlandse collega's op 14 februari in Moskou"*. Ook overige officiële commentaren zijn beperkt. Voorzitter van het mediacomit  in de Federatieraad Poesjkov noemde eea in zijn twitter account *"een voorbeeld van hoe westerse politiek tot stand komt"*

http://www.mid.ru/ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/ckNonkJE02Bw/content/id/3071518

Verklaring is nog niet in het Engels beschikbaar. Derhalve snelle werkvertaling van onze hand:

QUO

13.02.1809:56

Commentaar van de Directie Informatie en Pers van het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Russische Federatie in verband met het werkbezoek aan de Russische Federatie van de minister van Buitenlandse Zaken van Nederland, H. Zijlstra

218-13-02-2018

Op 14 februari brengt de minister van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden een bezoek aan de Russische Federatie. Het is zijn eerste bezoek aan Rusland na zijn benoeming als minister van Buitenlandse Zaken in oktober 2017. Nederland is een van de weinige landen binnen de EU die een koers volgt waarbij de bilaterale betrekkingen op ministersniveau beperkt zijn, met uitzondering van ontmoetingen tussen de ministers van Buitenlandse zaken. De Russisch-Nederlandse betrekkingen worden overschaduwd door een door de Nederlandse massamedia ontketende anti-Russische propagandacampagne die geen precedent kent, door het op niet-objectieve wijze door Nederland uitgevoerde onderzoek naar het neerstorten van de Maleisische Boeing in 2014 in het Oosten van Oekraïne, door het besluit van het tribunaal in de "Arctic Sunrise" zaak en door het onrechtvaardige oordeel van de Amsterdamse rechtsbank over de overdracht van de voorwerpen van de tentoonstelling "Krim, het gouden eiland in de Zwarte Zee" aan Oekraïne en niet aan de musea op de Krim.

Het belang van het bewaren van kanalen voor dialoog tussen de hoofden van de ministeries van

BZ staat buiten kijf. Tijdens de aanstaande gesprekken van de minister van Buitenlandse Zaken van Rusland S.V. Lavrov met de minister van Buitenlandse Zaken van Nederland H. Zijlstra is het voornemen om de stand van de bilaterale betrekkingen tussen Nederland en Rusland te bespreken. Die zijn er de laatste jaren niet eenvoudiger op zijn geworden.

In 2018 is Nederland niet-permanent lid van de VNVR. De problematiek die samenhangt met de agenda van dat belangrijke internationale orgaan is voor beide landen van belang en een onderwerp van mogelijk gezamenlijk optrekken.

Gedurende vele jaren was Nederland een belangrijke economische partner van Rusland. Desalniettemin is het handelsvolume significant gedaald door de tegenstellingen rond de sancties en Nederland is van de tweede naar de derde plaats gezakt onder de voornaamste economische handelspartners van Rusland (32,2 miljard USD). Daarbij zijn er de afgelopen jaren aanzienlijke Nederlandse directe investeringen in de Russische Federatie gedaan (42,5 miljard USD).

Ondanks de officiële lijn van Den Haag is het Nederlandse zakenleven geïnteresseerd in de ontwikkeling van de samenwerking met ons land. In 2017 was het 125 jaar geleden dat het olie- en gasbedrijf Shell in Rusland actief werd. Dit bedrijf is nu de grootste buitenlandse investeerder in onze economie, het neemt deel aan de projecten North Stream 2, Baltic LNG en Sachalin-2.

In Nederland was het Nederlands-Britse concern Unilever 25 jaar actief in ons land. De producten van dit bedrijf zijn zeer gewild in ons land. De productie van Unilever op het grondgebied van Rusland geschiedt in 4 grote productieclusters: productie van levensmiddelen en ijs in de provincie Toela, cosmetische producten en huishoudchemie in Sint-Petersburg, cosmetica in Jekaterinburg en ijs in Omsk.

Het concern Philips is betrokken bij de modernisatie van Russische ondernemingen voor de productie van medische apparatuur.

De culturele en maatschappelijke betrekkingen ontwikkelen zich eveneens. In januari 2018 werd in de gemeente Heerde en Olst-Wijhe in het Koninkrijk der Nederlanden een monument onthuld ter gedachtenis aan de Russische soldaten die in 1813 Nederland bevrijdden van de Napoleontische troepen.

Het werk van het museum “Hermitage Amsterdam”, een filiaal van de Staats Hermitage gaat door. Op dit moment loopt daar de tentoonstelling “Hollandse meesters. De schatten van de tsaar” (waarbij 63 werken uit Rusland worden getoond).

UNQUO

From: M
 To: 10.2e
 Subject: Email Volkskrant
 Date: dinsdag 13 februari 2018 10:29:22

From: Veer 10
 Sent: dinsdag 13 februari 2018 10:17:28
 To: Zijlstra, Halbe
 Cc: Jeroen van der Veer
 Subject: Email Volkskrant

Halbe ,
 Gezien de verschillen op de pers , hierbij de email die ik zondag aan de Volkskrant stuurde Het begint met mijn antwoord , daaronder de vraag
 Jeroen van der Veer

2018-02-11 15:43 GMT+01:00 Veer 10 :

10. en de Heer Remarque,

10.2g

Mijn antwoorden zijn 'off the record' :

- U gesproken met Zijlstra over Putin ? Antw : Ja, als onderdeel van een breder gesprek Het gesprek is van vele jaren geleden
- Kloppen de woorden van Z ? Antw: Qua strekking wel, dus Groot Rusland is (historisch gezien) groter dan huidig Rusland Hoe ik de specifieke landen destijds aan Zijlstra heb verteld herinner ik mij niet ('Nice to have' is niet een zegswijze van mij)

Jeroen van der Veer

Van: 10.2e @volkskrant.nl
 Verzonden: zondag 11 februari 2018 14:09
 Aan: Veer 10
 Onderwerp: Dringende mail van de hoofdredacteur van de Volkskrant

Geachte heer Van der Veer,

Mijn excuus dat ook ik u lastig val over minister Zijlstra Maar ik beschouw het als mijn verantwoordelijkheid als hoofdredacteur van de Volkskrant u erop te wijzen dat er morgen ongewild een preciaire zaak op u afkomt

Het blijkt dat minister Halbe Zijlstra van Buitenlandse Zaken u in een lastig parket brengt Eerst heeft hij gelogen dat hij samen met u op bezoek is geweest bij de heer Poetin Dit weekeinde heeft hij na confrontatie met ons onderzoek daarover toegegeven dat hij het verhaal heeft verzonnen Wij hoeven u niet te vertellen wat de mogelijke consequenties daarvan zijn Maandag publiceren wij het verhaal

Maar voordat wij dat doen willen wij u wel nadrukkelijk melden dat Zijlstra heeft gezegd dat hij de anekdote die hij heeft rondverteld over zijn bezoek aan Poetin in werkelijkheid van u komt Hij wil u en Shell beschermen, daarom heeft hij zijn aanwezigheid verzonnen en daarom zegt hij alleen *off the record* tegen ons dat u het aan hem heeft verteld Zijlstra heeft ons uitdrukkelijk uitgenodigd om dat bij u te checken Daarmee legt hij u deze woorden in de mond: Poetin zou tegenover u hebben geantwoord op de vraag wat Groot Rusland is: 'Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten En Kazachstan was nice to have '

Wij hebben Zijlstra voorgelegd of hij het antwoord niet verkeerd begrepen heeft, omdat wij de woorden zo onwaarschijnlijk vinden, maar Zijlstra blijft achter de inhoud staan Poetins woorden, zoals u die doorgegeven zou hebben, zijn zwaarbeladen, dat hoeft ik u niet uit te leggen Het Westen zou ze kunnen opvatten als een verkapte oorlogsverklaring aan de Baltische Staten, met alle geopolitieke gevolgen van dien Ruslandkenners achten het daarom net als wij onwaarschijnlijk dat Poetin zijn militair-strategische dagdromen in deze bewoordingen heeft gedeeld met niet-Russische gasten

Ook al wil Zijlstra zijn bron niet *on the record* noemen, dan nog is het vrij duidelijk dat hij op u doelt Simpelweg omdat Zijlstra en de VVD eerder nadrukkelijk het verband hebben gelegd tussen u, Shell en het bezoek aan Poetin En omdat er niet zoveel CEO's zijn die rechtstreeks met Poetin praten

Wij realiseren ons dat deze link gevolgen voor u kan hebben Daarom willen wij u de volgende twee vragen voorleggen:

1 Klopt het dat u met Zijlstra hebt gesproken over uw bezoek aan Poetin?

2 Kloppen de woorden waarvan Zijlstra beweert dat u ze van Poetin heeft gehoord? Poetin zou tegenover u hebben geantwoord op de vraag wat Groot Rusland is: 'Dat is Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en de Baltische Staten En Kazachstan was nice to have ' Zijlstra concludeert daaruit dat er mogelijk een oorlog met Rusland dreigt

Als u niet wilt antwoorden, zoals u in uw eerdere mail aangaf, dan schrijven wij op dat u weigert in te gaan op de kwestie Maar aangezien u door toedoen van Zijlstra toch al betrokken bent, hoop ik dat u concludeert dat het beter is helderheid te verschaffen

Met vriendelijke groet,

Philippe Remarque

Hoofdredacteur

de Volkskrant

10.2e

@volkskrant.nl

Verstuurd vanaf mijn iPhone

From: [Ee, Willem-van](#)
To: 10.2e
Cc: 10.2e
Subject: RE: Redeneerlijn
Date: dinsdag 13 februari 2018 14:00:16

Joke vond redeneerlijn ook prima.
W

From: Ee, Willem-van
Sent: dinsdag 13 februari 2018 12:42
To: 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>
Cc: Brandt, J 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Redeneerlijn

Mooie redeneerlijn. 11.1 Ik geef ook nog
even aan Joke.
W

From: 10.2e
Sent: dinsdag 13 februari 2018 12:35
To: Ee, Willem-van <10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Redeneerlijn

Ha Willem,

10.2e komt het nu brengen.

Groet,

10.2e

From: Ee, Willem-van
Sent: dinsdag 13 februari 2018 12:28:12
To: 10.2e
Cc: 10.2e
Subject: Redeneerlijn

Hebben jullie redeneerlijn voor me om samen met Joke naar te kijken?

From: 10.2e
 To: 10.2e ; Haspels, Andre; 10.2e ; 10.2e ; Bergsma, Daphne; 10.2e ; 10.2e
 Cc: 10.2e ; 10.2e
 Subject: RE: verklaring RF ambassade
 Date: dinsdag 13 februari 2018 14:21:31

Q 11.1

A 11.1

- Sent by phone -

10.2e

Afdeling terrorismebestrijding en nationale veiligheid

10.2e

Counter-terrorism and national security division

.....
 Directie Veiligheidsbeleid
 Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Bezuidenhoutseweg 67 | Postbus 20061 | 2500 EB | 's-Gravenhage

10.2e

From: 10.2e
 Sent: dinsdag 13 februari 2018 13:48:42
 To: Haspels, Andre; 10.2e ; 10.2e ; Bergsma, Daphne; 10.2e ; 10.2e
 ; 10.2e ; 10.2e
 Cc: 10.2e ; 10.2e
 Subject: verklaring RF ambassade

PRESS RELEASE OF THE EMBASSY OF THE RUSSIAN FEDERATION IN THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS

February 13, 2018

We took note of the interview with Minister of Foreign Affairs of the Netherlands Halbe Zijlstra that was published on February 12 in the Dutch newspaper “de Volkskrant”. In that interview the minister contrary to his previous statements admitted that he had not been present at the meeting of Shell’s senior management with the Russian President in 2006 when, according to Minister Zijlstra, President Vladimir Putin allegedly spoke about his ambition to create a “Great Russia” that would include Belarus,

Ukraine, the Baltic states and Kazakhstan.

The Foreign Minister's statement is being widely commented in the Netherlands. Prime Minister Mark Rutte and a number of prominent politicians and parliamentarians have spoken their minds.

We are not in a position to comment on their assessments of Minister Zijlstra's actions. We consider it as an internal affair of the Netherlands.

At the same time we cannot ignore how perceptions of Russia's aggressive intentions are being persistently propagated in the Dutch public opinion. As we can see, this is the reason behind this whole story with the alleged meeting between Minister Zijlstra and President Putin.

According to the Foreign Policy Concept of the Russian Federation, our actions in the international arena are aimed at promoting relations with all countries on an equal basis and with respect for the interests of each other. Russia stands against strengthening one's security by weakening the security of others. The Russian President has repeatedly advocated for the creation of a common economic and humanitarian area from the Atlantic to the Pacific Ocean.

The attempts to attribute to Russia “great-power ambitions” and the desire to recreate “the Soviet Empire” do not hold up against any criticism. This can only be heard from those who are interested in presenting Russia as an enemy and who under the pretext of the notorious “Russian threat” keep pushing NATO military infrastructure eastwards, therefore consciously provoking military confrontation.

In the Netherlands Russia is being blamed for disseminating disinformation. Dutch officials are constantly making such unfounded statements. Sadly, Dutch media outlets are willingly spreading the idea conceived in someone's inflamed imagination that Russian authorities are obsessed with creating a "Great Russia". Moreover, it is presented as something self-evident and not requiring any proof. Isn't this an example of fake news directed against our country?

We would like to hope that common sense will prevail, and that in the end the Netherlands will return to the understanding that Russia is an indispensable partner in the struggle against new challenges and threats.

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: [Haspels, Andre](#)
Subject: FW: TOCH NOG EEN OPMERKING NAV OPM MP: Laatste versie antwoorden
Date: dinsdag 13 februari 2018 15:11:41

Laatste opm van Mp

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2e
Sent: Tuesday, February 13, 2018 03:10 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2e; Huijts, P.H.A.M.; Quarles Van Ufford, mr. H.D.N.
Subject: TOCH NOG EEN OPMERKING NAV OPM MP: Laatste versie antwoorden

11.1

1
1

11.1

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 13 februari 2018 14:49
Aan: 10.2e; Huijts, P.H.A.M.; Quarles Van Ufford, mr. H.D.N.
Onderwerp: FW: Laatste versie antwoorden

Laatste kans op snelle check!

Van: 10.2e @minbuza.nl
Verzonden: dinsdag 13 februari 2018 14:48
Aan: 10.2e
CC: Haspels, Andre; Bergsma, Daphne; 10.2e; 10.2e; 10.2e; M; 10.2e; 10.2e; 10.2e; 10.2e; Ee, Willem-van; Brandt, J
Onderwerp: Laatste versie antwoorden

Beste 10.2,

Bijgaand graag de laatste versie van de antwoorden op de feitelijke vragen. Hierin is het commentaar dat jij eerder stuurde reeds verwerkt. Dit geldt ook voor de opmerkingen van de minister.

We leggen deze antwoorden parallel én snel nog eenmaal voor aan de minister.

Hartelijke groet,

10.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: [Haspels, Andre](#); [Bergsma, Daphne](#); 10.2e; 10.2e; 10.2e; M; 10.2e; 10.2e; 10.2e; [Ee, Willem-van](#); [Brandt, J](#)
Subject: RE: Laatste versie antwoorden
Date: dinsdag 13 februari 2018 15:16:00
Attachments: [GRT-Regering-BuZa-34775-V.DOCX](#)

Ha 10.2e,

11.1

Daarnaast had de minister zelf nog een tweetal wijzigingen 11.1

Bijgaand graag de laatste versie zoals wij deze nu aan de Kamer zullen sturen.

Hartelijke groet,

10.2e

From: 10.2e @minaz.nl]
Sent: dinsdag 13 februari 2018 15:05
To: 10.2e @minbuza.nl>
Cc: [Haspels, Andre](#) <10.2e @minbuza.nl>; [Bergsma, Daphne](#) 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>; M 10. @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e 2 @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>; 10.2e @minbuza.nl>; Ee, Willem-van 10.2e @minbuza.nl>; [Brandt, J](#) 10.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Laatste versie antwoorden

Hi 10.2e,

Dank. Paar laatste opmerkingen van ons:

11.1

Laat je me weten als ze uit zijn?

Hgr 1
0

Van: 10.2e @minbuza.nl]
Verzonden: dinsdag 13 februari 2018 14:48
Aan: 10.2e
CC: [Haspels, Andre](#); [Bergsma, Daphne](#); 10.2e; 10.2e; 10.2e; M; 10.2e

10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; Ee, Willem-van; Brandt, J
Onderwerp: Laatste versie antwoorden

Beste 10.2e,

Bijgaand graag de laatste versie van de antwoorden op de feitelijke vragen. Hierin is het commentaar dat jij eerder stuurde reeds verwerkt. Dit geldt ook voor de opmerkingen van de minister.

We leggen deze antwoorden parallel én snel nog eenmaal voor aan de minister.

Hartelijke groet,

10.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; 10.2e ; M: 10.2e ; Haspels, Andre; Brandt, J; Le, Willem-van
Subject: Laatste versie Kamerbrief
Date: dinsdag 13 februari 2018 15:18:00
Attachments: [GRT-Regering-BuZa-34775-V.docx](#)
Importance: High

Ha 10.2e,

Bijgaande versie kan naar de Kamer. Oplegbriefje hangt in Foxy.

Many thanks voor verzending!

10.2e

From: [Zijlstra, Halbe](#)
To: 10.2e
Cc: 10.2e : 10.2e
Subject: Tekst aftreden
Date: dinsdag 13 februari 2018 15:19:27
Attachments: [Aftreden HZ.docx](#)

Bijgevoegd de door mij aangepaste tekst. Graag jullie commentaar!

From: 10.2e
To: 10.2e
Cc: 10.2e; 10.2e
Subject: FW: Aftreden HZ
Date: dinsdag 13 februari 2018 15:55:26
Attachments: [Aftreden HZ.docx](#)

Zie bijlage.

From: 10.2e
To: [H. D. N. Quarles Van Ufford](#); 10.2e
Subject: HZ
Date: dinsdag 13 februari 2018 16:26:52
Attachments: [HZ.docx](#)

10.2e

From: Brandt, J
Sent: dinsdag 13 februari 2018 19:33
To: Haspels, Andre 10.2e @minbuza.nl>; Plas, matthijs-vander 10.2e @minbuza.nl>; Rebergen, Christiaan 10.2e @minbuza.nl>; Berg, Marten-vanden 10.2e @minbuza.nl>
Subject:

Wat een dramatische en trieste ontwikkelingen vanavond. In de eerste plaats persoonlijk. Maar dit gaat ook een behoorlijke impact hebben op de medewerkers. Ik stap zo in het vliegtuig. Morgen tijdens stafje maar even koppen bij elkaar steken.

Joke

From: [Dolstra, Remco](#)
To: 10.2e [@volkskrant.nl](#)
Subject: RE: vraag
Date: woensdag 14 februari 2018 19:05:00

Beste 10.2e

In je vragen, vraag je feitelijk om bevestiging of er achtergrond informatie is gegeven vanuit BZ. Maar de aard van achtergrond informatie is dat daar niet op ingegaan kan worden.

Wat betreft de werkwijze vanuit BZ de afgelopen dagen en in de kwestie waarover je vragen hebt gesteld heeft voormalig minister Zijlstra de volledige verantwoordelijkheid op zich genomen. Dat heeft hij gedaan in de schriftelijke beantwoording van de Kamervragen van afgelopen dinsdag.

Met vriendelijke groeten, Remco Dolstra

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 14 februari 2018 17:02
Aan: 10.2e [@volkskrant.nl](#)
CC: Dolstra, Remco 10.2e [@minbuza.nl](#)>
Onderwerp: vraag

Beste 10.2e

Met verwijzing naar jouw eerdere telefonische contact, wil ik je verzoeken jouw vragen aan Remco Dolstra, directeur Voorlichting, te stellen. Het is in deze context niet integer als de woordvoerders op deze vragen in gaan.

Met vriendelijke groet,

10.2e

From: Zijlstra, Halbe **10.2e**

To: Jones, Renee **10.2e**

Sent: 15-02-2018 17:36:37

Subject: RE: (geen onderwerp)

Beste Renee,

Het is inderdaad zeer spijtig, maar kan niet anders dan het mezelf aanrekenen. Dank voor de samenwerking en succes met onze Russische vrienden.

Groet,

Halbe

From: Jones, Renee

Sent: dinsdag 13 februari 2018 18:02:02

To: Zijlstra, Halbe

Subject:

Beste Halbe,

Mede namens alle collega's van ambassade Moskou wil ik je laten weten dat we het allemaal erg jammer vinden dat je niet langer onze Minister bent.

Dank voor je inzet de afgelopen maanden en alles wat je voor ons ministerie hebt gedaan.

We zullen je missen.

Veel sterkte de komende tijd.

Ik hoop tot ziens,

Met hartelijke groet,

Renee

From: [Dolstra, Remco](#)
To: [Ee, Willem-van](#); 10.2e
Subject: FW: Wederhoor op reconstructie
Date: vrijdag 16 februari 2018 16:25:00
Attachments: [713f.Reconstructie Zijlstra-2400w.docx](#)

Van: 10.2e @volkskrant.nl]
Verzonden: vrijdag 16 februari 2018 16:20
Aan: Dolstra, Remco <remco.dolstra@minbuza.nl>
Onderwerp: Wederhoor op reconstructie

Beste Remco,

Zoals beloofd stuur ik je een kopie van de reconstructie die de Volkskrant zaterdag publiceert over de Zijlstra-affaire. Deze tekst is vertrouwelijk tot publicatie. Ik heb onderaan de tekst het weerwoord van Buitenlandse Zaken opgenomen, zoals je dat eerste deze week naar 10.2 mailde. Mocht je het weerwoord willen uitbreiden of andere zaken zien die je duidelijk wilt maken, dan kan ik tot 17.30 uur bescheiden wijzigingen doorgeven aan de eindredactie.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2e

De Volkskrant

Telefoon: 10.2e

E-mail: 10.2e @volkskrant.nl
www.volkskrant.nl <<http://www.volkskrant.nl/>>

From: Philippe Remarque
To: [Dolstra, Remco](#)
Cc: 10.2e
Subject: Re: reactie op concept + on the record reactie BZ
Date: vrijdag 16 februari 2018 18:47:36

ja, we hebben op één punt aangepast, wat betreft het weten van Zijlstra's leugen. Daar is het nu in overeenstemming gebracht met jullie on the record-reactie

op de overige punten was geen aanpassing nodig vonden we:
 opmerking 1: daar vonden we onze omschrijving adequater dan die van jullie. 10.2e heeft het gewoon elke keer dat ze de woordvoerster sprak, aangekaart. de afwezigheid van mail of sms lijkt me dan niet relevant.
 opmerking 3: snoepreisje: dat is gewoon zo gezegd door 10.2e jullie reageren daar netjes op in de reconstructie, en in de on the record-reactie. dat hoeft dus niet weg
 opmerking 4: 10.2e blijft bij haar versie van wat toen is gezegd, ze weet het ook zeker.

goed weekeinde!
 Groet, Philippe

2018-02-16 18:34 GMT+01:00 Dolstra, Remco 10.2e @minbuza.nl>:
 Ha, ik heb het nog even voorgelegd aan 10.2e 10 blijft bij haar versie. Maar goed: dit is jullie reconstructie en ook geen splijtendpunt.
 Andere punten wel herkenbaar?
 Groeten, Remco

From: 10.2e
Sent: vrijdag 16 februari 2018 17:43:03
To: Dolstra, Remco
Cc: 10.2e; p.remarque@volkskrant.nl
Subject: Re: reactie op concept + on the record reactie BZ

Dank Remco,

Nog even over het punt dat BZ niet gezegd zou hebben dat hij weliswaar niet aan de gesprekstafel zal maar wel in de ruimte aanwezig was: dat heeft 10.2e WEL gezegd. Ik heb na het gesprek met 10.2e hierover ene verslagje gestuurd naar mijn chef dat 1 dit heeft gezegd. Dat heb ik teruggevonden in mijn emails. Daarna heb ik die 0 suggestie van BZ voorgelegd aan de VVD.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 feb. 2018 om 17:31 heeft Dolstra, Remco 10.2e @minbuza.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2e en Philippe,

Ik heb het concept stuk gelezen.

Bij het stuk 4 opmerkingen:

- Na de alinea over het contact op 31 oktober wordt geschreven dat in de dagen en weken daarna contact is gezocht met de woordvoerders. Er is en marge van een Kamerdebat in twee maanden hierover inderdaad een enkele keer een vraag gesteld. Maar hierover zijn in die periode verder geen mails of sms'en gewisseld met uitstaande vragen over dit onderwerp. Jullie weergave geeft dus echt een verkeerd beeld van de hoeveelheid contact tussen BZ en de Volkskrant in die periode.
- Graag ook aanpassing van de zin dat de diplomate naar eigen zeggen op dat moment ook niet weet van de leugen van Zijlstra. Deze formulering laat licht of dat echt zo is. Hieronder de reactie van het ministerie die hierover helderheid geeft.
- In de paragraaf over het voorstel voor een breder interview op 2 februari – waar **10.2e** herhaaldelijk, bijv. per sms op 3 november nog en per mail op 9 januari met de oorspronkelijke datsja-vragen, om heeft gevraagd – wordt de suggestie gewekt dat BZ heeft aangestuurd op een gesprek na Moskou en snoepreisjes in de aanbieding deed. Zoals je in onze on the record reactie kunt lezen is dat niet zo gegaan, maar waren de Kamerverplichtingen, ziekte en de reisagenda bepalend voor het datumvoorstel.
- Er is eerder telefonisch gewisseld tussen BZ en Volkskrant (zondag jl) dat BZ op 26 oktober niet telefonisch heeft bevestigd dat het verhaal klopt. Daarop was het antwoord dat de quote in het stuk van zaterdag 28 okt, waarin het verhaal van Zijlstra wordt bevestigd, een samenvoeging is van VVD-woordvoerder(s) en BZ-woordvoerder. Wél heeft BZ gezegd dat Zijlstra niet aan de gesprekstafel zat, en het overige in het midden gelaten. Het gaat om deze zin: “Ze vertelt er ook bij dat binnen het ministerie inmiddels wordt gezegd dat Zijlstra wel in de datsja was, maar niet aan de gesprekstafel zat.”

Bijgaand de reactie de on the record gebruikt kan worden. Zouden jullie deze willen gebruiken ipv de eerdere reactie?

Groeten,

Remco Dolstra

Reactie ministerie van Buitenlandse Zaken

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is op 31 januari 2018, ruim een week voorafgaand aan het afgenomen interview met de Volkskrant, op de hoogte gesteld van het volledige verhaal van voormalig minister Halbe Zijlstra. De minister heeft steeds aangegeven persoonlijk met de VK hierover te willen spreken. Dat lukte vanwege ziekte, ingeplande AO's en de (reis)agenda, de minister bezocht o.a. China en Japan, pas op zaterdag 10 februari 2018, direct na terugkeer op Schiphol.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

--

Vriendelijke groet,

Philippe Remarque
Hoofdredacteur

